Bibliotek 1800
Carl Muusmann
Guldbillerne

Carl Muusmann

Guldbillerne

eBibliotek 1800

2025

Ophavsret og brugsbetingelser

Denne ebogsudgave af Carl Muusmann: *Guldbillerne* er baseret på originaler, som – på udgivelsestidspunktet – er public domain i lande hvor ophavsret er baseret på ophavsmandens død+80 år, samt i USA.

Nærværende ortografisk opdaterede og redigerede udgave af teksten kan frit downloades og videreformidles under Creative Commons-licensen BY-NC-SA – Kreditering-IkkeKommerciel-DelPåSammeVilkår 4.0 International.

Generelt forbehold: *Vær opmærksom på, at denne ebog er baseret på en tekst, som stammer fra en længst svunden tid. Normer og udtryksmåder mm. var anderledes dengang, og der kan derfor forekomme indhold, som på nogle virker stødende. Bogen skal, ligesom alle andre kunstneriske værker fra andre tider, ses i sin kulturelle og tidsmæssige kontekst, og udgiveren kan og vil ikke påtage sig noget ansvar for forfatterens verdensbillede og udtryksmåder.*

Copyright and conditions of use

This ebook edition of Carl Muusmann: *Guldbillerne* is based upon sources in the public domain – at the time of publishing – in countries where copyright is based upon Life+80 years.

This orthographically updated and revised edition is free to download and reuse under Creative Commons BY-NC-SA Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International.

Disclaimer: *Please note that this book is based on an original text dating from another era. Norms and language were different then, and*

some readers might find offensive content. We believe that any work of art from previous times should be viewed in its cultural and temporal context and not in the light of latter-day prejudices, and we can and will not accept any responsibility for the author's views or language.

1

Det havde været en dårlig sommer med megen regn og kulde. Der havde ikke været stor fornøjelse ved at ligge på landet, og de, som havde deres private villaer, havde kun sjældent haft den glæde at kunne se venner og bekendte hos sig, man turde jo formelig ikke invitere folk udenfor København i det hundevejr!

Og nu var sommeren altså atter forbi. Trods alt var den alligevel fløjet så hurtigt, at man ikke vidste, hvor den var blevet af.

Snart skulle man igen til byen, og det var ærgerligt, for nu syntes det, som om de smukke dage skulle komme. Hver morgen var det højt, lyst, klart vejr og selv om mørket allerede faldt tidligt på, så var der alligevel dejligt på verandaen, når månen stod klart over Sundet, og søgelyset derude fra krigsskibene skar gennem mørket som lysende møllevinger.

Det blev efterår på landet, og man begyndte at skrive lister over dem, som man skyldte gæstfrihed, og som man nu måtte prøve på at få indbudt, inden man atter brød op.

I disse sene sommeraftener blev der atter helt festligt på Strandvejen, der tidligere så ofte havde ligget mørk og trist, efter at solen var gået ned, og kulde var kommet ind fra søen med isnende blæst.

Fra villaerne hørte man ofte munter sang og latter, mens lampernes skærme lyste rødt mellem havens træer og buske fra veranda og lysthus.

I aften var det nu et særligt henrivende vejr.

Ikke en vind rørte sig. De elektriske sporvogne fo'r kimende afsted, overfyldt af glade, leende mennesker, automobilerne truttede, og cyklisterne dannede formelige myggesværme, der susede hen over vejen.

Nede ved Skovshoved var et selskab samlet på en høj terrasse med udsigt ud over Sundet.

Det var lutter herrer, der var i dyb og indgående diskussion om dagens brændende spørgsmål.

Damerne var brudt op umiddelbart efter, at man havde drukket kaffe. Under anførsel af en ældre, robust udseende kvinde, der på mandfolkemaner gik med stok, havde de begivet sig på en mindre fodtur ned til stranden, mens de lod den mandlige del af selskabet alene tilbage med deres whisky og deres politik.

Således havde det altid været skik i grosserer Holms hus! Herrer for sig, damer for sig, så snart middagen var forbi! Det var en dårlig skik, men sådan var nu skikken, og det hang antagelig sammen med, at grosserer Holm i mange år havde været enkemand. Når han skulle have selskab, så ville han have noget ud af aftenen. Om vinteren er slag kort – helst l'hombre, for bridge havde han aldrig rigtig fået vænnet sig til – om sommeren en debat om øjeblikkets brændende spørgsmål, som der ikke blev tid til at beskæftige sig med om dagen.

Dagen skulle være helliget forretninger. Og de forretninger, som grosserer Holm af det gamle firma Christian P. Holm & Co. beskæftigede sig med, det var alvorlige forretninger.

Man så det tydeligt på manden: bred, jovial, selvsikker og gemytlig, som han sad der for enden af bordet og dampede på sin havannacigar.

"Ja, tiderne er jo tossede!" sagde han og nippede til sin toddy. Han havde aldrig lært at drikke dette iskolde sodavand med whisky, der ødelægger maven. Han holdt sig på dette område som på så mange andre til det traditionelle og overleverede: "Tænk, hvis Tietgen havde levet! Han ville jo have græmmet sig ihjel eller fået en gulsot på halsen!"

"Så er der jo godt, at han er død!" lød det fra en yngre grosserer med kort shagpibe, der dinglede nonchalant mellem smalle læber i det efter engelsk fashion glatbarberede ansigt

"Ja, vist er det godt, vist er det godt, James. For vi, der endnu lever, og som har kendt ham, vi måtte jo skamme os, hvis han en dag igen blev levende. Tænk, hvis hans statue pludselig vendte sig om, spadserede ind gennem portalen og så sig om, mens den spurgte: "Hvad er det, I har gjort med min gode, gamle børs?"

"Nå, ja!" sagde grosserer James og stoppede asken ned i sin shagpibe, "Børsen var jo da for pokker ikke Tietgens. Den har da været børs både *før* ham som nu *efter* ham, og det er naturligt, at hver tid har sit ansigt. Man kan ikke forlange, at alting skal være netop som i ens unge dage; men det er det, du altid vil have, onkel."

"På ingen måde, James! På ingen måde! Jeg er tilstrækkelig handelsmand til at vide, at der må være udvikling i al ting, og jeg har heller aldrig hørt, at man har beskyldt mig for at være en stokkonservativ, der ikke har evne til at følge med tiden. Jeg vil også indrømme, at jeg på mange måder glæder mig over ungdommen. Der var en tid, og den ligger ikke så langt tilbage, da den yngre handelsstand var alt for optaget af litteratur, teater og kunst, da der var for megen lyrik i den. Men Gud skal

vide, at det er gået af den. Nu beskæftiger den sig ikke med andet end forretning, spekulation og procentberegning."

"Men er det ikke godt?"

"Ja, hver ting til sin tid og så først og fremmest lidt uddannelse, lidt forstand, lidt handelsmoral i det hele. Men hvad er dog det for folk, der nu kommer på Børsen!

Jeg kender dem ikke, og jeg har aldrig set dem før. Skuespillere, journalister, fallenter, hysteriske kvindemennesker, kassebedrøvere og halvvoksne drenge. Hvad er det for et skrabsammen, og hvordan er det, de opfører sig? Det er jo ikke længere en Børs, det er en spillesal, et Monte-Carlo, en totalisator for kapløb mellem aktier.

En gammel børsmand føler sig formelig hjemløs midt i et ragnarok, som verdenskrigen har skabt. Der er ikke respekt for noget længere. Bare købe og sælge, købe og sælge, og den ånd har også grebet hele nationen.

Om det så er vore egne gamle landsdele, der dog i fordums dage har givet os mangen god skilling, så er vi parat til at sælge dem og stryge flaget, så snart det gælder om at bringe et offer."

"Nu sigter De til de vestindiske øer!" udbrød kaptajn Schaltz, der længe havde holdt sig tavs, mens det drejede sig om de mere merkantile virkninger, skønt han brændte af begærlighed efter at komme med i samtalen. "Jeg må give Dem ret, grosserer Holm. Det er en skandale for Danmark, som det administrerer sine kolonier. Efter ydmygelsen på Island følger ydmygelse på de vestindiske øer. Hvad må stormagterne tænke? Må de ikke med rette sige: De små stater har ingen berettigelse! For det var jo dog netop derigennem, at et lille land skulle vise sin kultur, at det gjorde de kolonier, der var betroet til dets omsorg, til små

paradisøer, til havelodder med mønsterværdig drift, med de bedste forhold for de indfødte, med den mest gennemførte udvikling på det økonomiske, åndelige og materielle område.

Man taler om, at vi skal forsvare os ved kultur, jeg giver Fanden i kultur som forsvar, men jeg vil dog indrømme, at denne kultur måske kunne have haft en vis betydning, hvis vi havde kunnet pege på vore tre vestindiske kolonier og sagt: Se, sådanne perler kan der skabes til ære for den menneskelige civilisation, når man betror røgten og plejen til et lille lands nænsomme og omsigtsfulde kultur. Og så har vi ikke kunnet opvise andet end usselhed og elendighed, så vi må blues ved det for til sidst at sælge vor skams konkursbo til en ublu pris."

"Hør! hør!" udbrød den lille professor Krog med guldbrillerne, "skandale er netop det kaptajnen siger, at vi sælger vor skam. Hellere havde jeg set, at Amerika uden videre havde taget dem. Det havde været umuligt for os at forhindre, efter at patriotiske mænd dog i de senere år har gjort, hvad de kunne, for et få øerne op, som skammeligt blev ladt i stikken af staten."

"Vi danske er alt for tilbøjelige til at spille martyrer!" svarede grosserer James. "Til det slesvigske martyrium vil professoren nu også føje det vestindiske martyrium. Men jeg tror ikke, at der var noget menneske, der ville ynke os, hvis Amerika virkelig en dag tog vore vestindiske øer, for det er rigtigt, som kaptajnen sagde, at vi har forsømt dem og ladet guvernørerne vende tilbage som prokonsuler, der har udsuget en romersk provins. Men det er fortidens skader, og da vi nu ikke mere kan råde bod på dem, så lad os i Guds navn skille os af med

stumperne så hurtigt som muligt og i hvert fald ikke beklage os over, ar prisen er for høj!"

"Ja, der kan være godt nok, og det er nu også fuldt moderne tænkt, men alligevel må jeg sige, at det oprører mig som dansker, at vi midt under verdenskrigen skal stryge Dannebrog, mens alle lande ligger og slås i årevis for blot at forsvare en strimmel jord så stor som haven derude. Allerede da der første gang var tale om at sælge dem i 1902, fik jeg lyst til at se vore besiddelser, inden vi skilte os af med dem. Så gik jo salget imidlertid overstyr, og så opgav jeg min rejse, skønt det var lige på nippet til, at jeg var rejst derover sammen med en forretningsven, der ville have, at jeg skulle købe en plantage i kompagni med ham på St. Croix. Nu fortryder jeg, at jeg ikke kom derover."

"Du er såmænd næppe gået tabt af noget, onkel," udbrød James.

"Det skal du dog ikke sige så rask, James. Har du måske været derovre?"

"Nej, Gud ske lov!"

"Nå, og der er vel heller ingen af de andre herrer, der har været der?"

"Jo, Gud ske lov!" lød det pludselig, mens alle blikke vendte sig mod den talende, for der havde været en sådan umiddelbarhed og ærlighed over udbruddet, at man følte, det kom fra hjertet.

"Se, se! det glæder mig, doktor Graa!" udbrød grosserer Holm interesseret. Han havde egentlig kun indtil nu ofret doktor Graa meget ringe interesse. Lægen var en af husets alleryngste

bekendte. Han var først i midten af sommeren flyttet ind i nabovillaen, hvor han havde indrettet sig ret interimistisk.

Grunden til, at doktor Graa var inviteret med i selskabet var egentlig nærmest en tilfældighed. En aften sent var det sket hos grosserer Holm, at husjomfruen havde fået et krampeanfald. Der blev sendt bud efter huslægen, men han var ikke til stede. Alt var forvirring og nervøsitet. Så dukkede doktor Graa pludselig op fra naboejendommen og meldte sig frivilligt til tjeneste. Hans optræden havde været præget af en behagelig ro, der havde gjort det bedste indtryk på den gamle grosserer, som derefter havde indlemmet den nye nabo i familiens omgangskreds.

Noget nøjere kendskab til hans forhold havde han imidlertid, som allerede tidligere nævnt, ikke haft, og nu syntes det, som om doktoren pludselig meldte sig som hans allierede i diskussionen.

Idet grosserer Holm nikkede til doktoren fortsatte han derfor:

"Har De været i længere tid ude i Vestindien, kære doktor, eller har det kun været på et kortere besøg?"

"Å, nej, jeg har været der adskillige år, og jeg har haft min virksomhed derude, og jeg har lært at holde af vore besiddelser – af mange grunde."

"Hvordan gik det til, at De kom derud?"

"Det skete nærmest ved en tilfældighed. Jeg hører til en gammel sømandsslægt. Min fader var kaptajn og fo'r på de varme lande. Mens jeg var dreng, fortalte han mig altid, når han kom fra sine rejser, så mange mærkelige ting, at min fantasi

kom i spillende kog, og jeg var fra barnsben fast besluttet på, at når jeg blev stor, så ville jeg fare til søs.

Så skete det imidlertid en gang, at han blev længere borte end sædvanlig. Moder begyndte at blive urolig, og hendes ængstelse steg dag for dag, mens hun ofte kyssede mig under tårer.

En dag kom hun hjem fra rederiets kontor helt opløst i gråd. Hun havde fået bekræftelse på det, som hun allerede længe havde frygtet: faders skib var gået under med mand og mus, og hans lig var drevet i land på en fremmed strand.

Hvor bedrøvet jeg end var ved efterretningen om, at jeg aldrig mere skulle se min fader, hvis hjemkomst altid var en fest i familien, så gjorde det budskab, der næsten helt knækkede min moder, på en måde det modsatte indtryk på mig. Jeg syntes, at det eventyrlige og farefulde sømandsliv fik dobbelt tiltrækning for mig, og jeg var mere bestemt end nogensinde tidligere på at sætte mit forehavende igennem. Min moder ville på ingen måde tillade det, og da hendes broder holdt med hende og lovede at holde mig frem til studeringerne, så blev det besluttet, at jeg skulle være mediciner. Jeg skyndte mig at blive færdig bare for at kunne komme ud i den store, vide verden, som jeg længtes sådan efter. Jeg var derfor kun i den første halvdel af tyverne, da jeg tog min embedseksamen.

Umiddelbart efter døde min moder. Der var intet, der længere holdt mig tilbage, og efter at jeg havde aftjent min værnepligt som marinelæge, tog jeg ansættelse ombord på en af de større emigrantdampere, der gik til New York.

Da skibet skulle vende tilbage, følte jeg imidlertid ingen lyst til at forlade Amerika, hvor der var så meget at lære og se.

Under et besøg ved Panama-kanalen, som den gang netop var under bygning, traf jeg en dansk læge fra St. Thomas. Han havde lyst til at vende hjem, men var endnu bundet. Så overtog jeg hans forpligtelser og rejste til Dansk Vestindien.

Det var en søndag morgen, da vi sejlede ind til Charlotte Amalie eller St. Thomas, som den populært hedder. Aldrig skal jeg glemme det syn. Hvor så den lille by, der er opført på høje, henrivende ud med sine flade, kulørte tage mellem blomstrende frugttræer. På den ene af højene knejsede guvernørpaladset i let italiensk villastil mod den klare, dybblå himmel.

Ved indsejlingen til havnen lå der et rødt fort med gamle malmkanoner under skyggefulde kokospalmer. Både kom ud med uniformerede embedsmænd, fra fortet faldt salutskud i en eller anden højtidelig anledning, røgen steg som bomuldsskyer op i den stille, solklare dag og et lille, let vindpust udfoldede på fortets top et dansk splitflag!

Ved synet af dette blev jeg grebet af en ejendommelig følelse.

Når man sejler, så er det Gud være lovet endnu ikke så helt sjældent, at man møder et skib – og det endda ikke af de mindste, – der fører det røde og hvide flag på toppen.

Alligevel gør det altid indtryk, når man ser det, og uvilkårligt tager man sin hat af, mens man passerer det. Men her var indtrykket endnu langt stærkere. Det var jo dansk jord, dansk ejendom, danske besiddelser, på hvilke dette flag var hejst.

Sådan som jeg følte i det øjeblik, sådan må en mand føle, som har fået sig en lille kolonihave midt ude i en stor, rig egn, og som om søndagen får lov til at hejse Dannebrog på flagstangen på græsplænen uden for lysthuset!

Dog, det var ikke synet af flaget, der i denne skønne morgen gjorde et så stærkt indtryk på mig.

Det var hele det mærkelige sceneri, der mødte mig, og som pludselig fyldte mig med en underlig hjemlig følelse.

Det var ikke blot et pust fra Danmark og København, der slog mig i møde i folk og flag, sprog og væsen, men det var, som førtes jeg tilbage til mine vageste barndomsminder, til mine forældres beskrivelser og til de gamle litografier på væggene i mit hjem med afbildninger af de nu for længst nedrevne volde.

Ja, det var er stykke af det gamle kongens København, der pludselig dukkede frem her i en eksotisk natur af overdådig yppighed. Hvor forekom de store kongenavnetræk mig også hjemlige og hyggelige, og hvor mindede de mig om Kastellet og Langelinje.

Dette indtryk af hjemlighed blev jeg end ikke kvit, da vi kom i land og gik op ad den krumme gade, hvor der på skiltene fandtes navne i alle sprog, og hvor de halvnøgne negre fuldstændig dominerede den hvide befolkning.

Jeg syntes alligevel, ar der var og blev noget hjemligt over hele indtrykket, og således blev jeg ved med at føle det i den tid, jeg opholdt mig i Dansk Vestindien.

Nu, da jeg er kommet tilbage, for at slå mig ned igen her i Danmark og falde til ro, længes jeg ofte derud igen, og det skærer mig i hjertet at tænke på, at de dage kommer, da musikken i anlægget for sidste gang spiller *Kong Christian*; da Dannebrog stryges på fortet for at erstattes at stjernebanneret, og da det sidste leveråb lyder for den danske konge, hvis fødselsdag altid var en fest derude, for fremtidig at ombyttes med et hip, hip, hurrah for den amerikanske præsident.

Jeg tror, mangen gammel sømand vil være nødt til at tage sig hårdt over øjnene, når han fremtidig passerer St. Thomas' fort og ser, at det danske splitflag er forsvundet. Han vil føle det, som når man har mistet en af sine pårørende!"

"Det er som talt ud af mit hjerte, kære doktor!" udbrød grosserer Holm, der havde siddet og betragtet lægen, mens denne talte og formelig syntes at blive yngre, idet iveren tændte små blus på hans kinder, der tidligere havde haft en lidt gullig, gusten farve.

"Ja, Gud bevares!" udbrød James, "når man selv har været derovre og modtaget den art indtryk, så er det naturligt, at man ser sådan på tingene. Men vi andre, der sidder hjemme og ikke har følt denne lavendelpoesi fra sjette Frederiks dage, vi kan ikke skrue os op til den art sentimentalitet, og når vi kan få så mange penge for øerne, som vi aldrig tidligere har kunnet vente, så sælger vi og dermed basta.

Og skal vi så ikke se at tale om noget andet eller gå en tur ned til stranden for at hente damerne. Vi må vist snart til at bryde op."

Grosserer Holm brummede lidt. Han kunne ikke rigtig forsone sig med den form, som den yngre grosserer James oftere anvendte, og som bestod i, at det var *ham*, der afbrød diskussionen, når den ikke passede ham længere.

Men forslaget var praktisk, det kunne ikke nægtes, for mørket begyndte at falde stærkt på, og aftenen var lumsk kold.

Alle havde nu fået frakkerne på, og man satte sig i bevægelse ad Strandvejen i langsomt tempo.

Grosserer Holm var søgt hen til doktor Graa.

"Det har været mig en fornøjelse at høre Dem tale i aften; og nu skal De også have Deres belønning. De skal få lov til at se Vestindiens perle!"

"Nej, der tager jeg ikke ud mere, hr. grosserer. Jeg har været der i 14 år. Nu er jeg 38, og nu vil jeg falde til ro her hjemme, efter at jeg har fået en lille arv fra min onkel."

"Nå, De taler om St. Thomas!" lo grossereren. "Nej, det er ikke den perle, jeg mener. Det er vor egen Vestindiens perle."

"Hvem er det? De gør mig ganske nysgerrig."

"Det tror jeg, og De vil heller ikke blive skuffet. Hun er datter af en af mine kaptajner, der tidligere har været i engelsk tjeneste, og hun er en af de skønneste kvinder, jeg har set. Hun er kreolerinde med et fyrigt temperament og en lidenskabelig forkærlighed for Vestindien, som hun fra barn har besøgt sammen med sin fader. Hun er stærkt udviklet, skønt hun vist næppe er fyldt de tyve. At tale med hende en times tid, det er bedre end at læse hundrede bladartikler. Hun er den levendegjorte agitation og kan med øjnenes ild smelte alle kolde, misfornøjede argumenter. Hun alene har erhvervet over 200 underskrifter på adressen *mod* salget."

"Hende ville det unægtelig glæde mig i høj grad at hilse på."

"Det skal De få lov til, doktor. Mød i morgen til middag klokken seks.

Men der kommer de andre tilbage med damerne. Lad os så ikke tale mere om det, ellers vil James med, og hans kone er så rædsom jaloux. Altså klokken 6."

2

Det var i det bedste humør, at doktor Graa den aften kom hjem til sin villa, i hvilken han til tider havde befundet sig lidt ensom.

Det var jo snart en del år siden, han havde opholdt sig i Danmark, og de venner, han havde prøvet på at opsøge, var enten fremmede for ham eller var taget fra byen.

At den snart aldrende, ugifte grosserer Holm skulle komme til at høre til hans nærmere omgang, havde han ikke på forhånd ventet.

Og nu havde de ikke blot fundet hinanden i fælles sympati, men doktoren havde fået udsigt til at træffe en dame, en endogså meget smuk dame, i grossererens hus under de behageligste gæsteformer.

Det med skønheden var måske nok lidt overdrevent, men hvad! For doktor Graa var det allerede lidt af en oplevelse at møde en ung dame – og ung var hun i hvert tilfælde – med hvem han kunne opfriske minder fra det kære Vestindien.

Til fastsat tid mødte doktoren da præcis i grosserer Holms villa.

Grossereren var både direktør og konsul, men han hørte til den gamle skole, der yndede at markere sig som købmand. Han var endnu ikke kommet hjem, men hans husbestyrerinde, den mandhaftige kvinde, der altid gik med stok, ventede ham hvert øjeblik.

Doktoren var meget behageligt overrasket, thi han havde været forberedt på et større selskab, i hvilket han skulle forfægte sine meninger, hvad der i længden faldt ham noget trættende.

Den mandhaftige kvinde, hvis navn var frøken Friis, syntes at være en helt anden, når hun var alene med grossereren, end når der var stort selskab. Hun havde på to mands hånd absolut ingen ambition i retning af at dominere. Hun klagede kun over sin gigt, der plagede hende så slemt, og over at grossereren var så ubestemt til spisetiderne.

"Det hænger sammen med alt det nye, der i den senere tid er kommet frem i København i disse tossede krigstider," sagde hun. "Tidligere var grossereren så præcis som et urværk, men nu ved man aldrig, når Børsen er forbi, og gang på gang sker det, at han telefonerer hjem, at han er blevet forsinket. Enhver kan jo sige sig selv, at det også må give uorden i forretningen. Mener De ikke også det, doktor?"

"Ja, jeg ved ikke, frøken Friis, enhver forretning må vel vænne sig til at arbejde under de forhold, som den i øjeblikket er underkastet. Har grossereren også telefoneret i dag?"

"Ja, men i dag er det ikke Børsen, der er kommet på tværs. Det er den lille miss Stella, der ikke er nået at blive færdig. Nå, hende tilgiver jeg nu alt, for det er det sødeste stykke pigebarn, jeg i mit liv har set.

Men nu ville jeg alligevel gerne ønske, at hun ville skynde sig lidt, for at maden ikke skal blive ødelagt, ja, maden, kære doktor, den spiller i øjeblikket en enorm rolle. Tidligere var det jo sådan, at når man skulle føre en menage, så kunne man spekulere sig gråhåret på, hvordan man skulle få husholdningspengene til at slå til. Selv om man regnede og regnede, så kunne man alligevel ikke få balance, og man kunne mange gange ligge søvnløs. Nu bliver der ikke spurgt om, hvad det koster. Det ved mandfolkene jo, at det er alverdens penge,

og forsåvidt skulle man tro, at en husmoder måtte have det som blommen i et æg. Men nu er det ikke til at skaffe, hr. doktor! Det er bogstavelig talt ikke til at skaffe, selv svinekød, som dog tidligere var til at overkomme, det er ikke længere til at komme i nærheden af. Jeg for min del har aldrig oplevet noget lignende, og når jeg har lavet sådan en lille, lækker middag som den i dag, og jeg ser, hvad den koster, så tænker jeg på andre, jævne folk, der ikke har det sådan som vi, og så siger jeg uvilkårligt til mig selv: Hvor *får* de det fra?"

"For mange er det sikkert vanskeligt nok, frøken Friis."

"Ja, det kan De tro, det er, doktor, men derfor skulle de, som kan have det godt, da også skønne på det og komme i rette tid, så at det ikke står og snærer sammen."

I det øjeblik hørte man et automobilhorn udstøde en lang, rallende lyd som en patient, der ligger i dødskamp.

"Nå, Gud være lovet, der er de," udbrød frøken Friis og forsvandt ud i køkkenet.

Doktor Graa gik ud på verandaen. Nu svingede automobilet op, og grosserer Holm vinkede, mens han råbte:

"Nå, velkommen doktor, og undskyld forsinkelsen. Her er jeg med Vestindiens perle."

I en fart var doktor Graa nede ad de få trappetrin for at åbne køretøjets dør. Den dame, der trådte ud, var så emballeret i flagrende overtøj, at han ikke straks kunne danne sig nogen bestemt forestilling om, hvorledes hun egentlig så ud. Men de øjne, der havde truffet ham under det grønne tørklæde, der indhyllede hendes hoved, havde allerede fuldstændig betaget ham.

Mens de stod i havens grusgange, præsenterede grosserer Holm:

"Miss Stella Edwards – doktor Graa. Ja, De kan tro, kære doktor, at det for mig er en stor glæde at se vor lille veninde herude. Kun skade, af vi ikke får lov til at beholde hende ret længe. Allerede om en fire-fem dage venter jeg kaptajn Edwards hjem, og så vil han selv have sin skønne stjerne tilbage."

Miss Edwards, der stod og iagttog doktoren med et forskende blik, som tydede på, at hun var blevet forberedt på mødet, modtog komplimenterne som den naturligste ting af verden, men også uden tilsyneladende at lægge nogen som helst vægt på dem.

"Konsulen er altid så galant!" sagde hun.

"De ved, miss Edwards, at jeg ikke bryder mig om den titel."

"Ja, ja! det forstår jeg nu ikke, ude hos os er konsul noget forfærdelig fint, næsten lige op ad en konge eller kejser! Men herhjemme er folk så beskedne og næsten blufærdige over for alt, hvad der hedder uniformer og titler."

Med disse ord var miss Edwards løbet i forvejen op ad trappen til vestibulen og var begyndt at tage sit overtøj af.

Nu stod hun der i disse lyse, lette stoffer, der minder om blomsterblade, og i hvilke vestindianerinderne med så stor kunst forstår at hylle deres lidt lade, eksotiske skønhed. Hun smilede koket til sig selv ind i spejlet, mens hun anbragte er par blomster i sit kulsorte hår. Doktor Graa opfangede med et næsten betuttet udtryk dette smil, der fuldstændig forklarede ham kælenavnet: "Vestindiens perle".

Aldrig havde han på en kvinde ser en sådan række tænder; hvide, skinnende med en glansfuld fugtighed. De fuldendte

billedet af hendes skønhed, hvis teint var varm og dyb. Hendes blanke, sorte hår var sat op i en høj knude, der holdtes sammen med en guldkam. De sorte regnbuehinder spillede med en dyb glans, der fremhævedes af øjeæblets mathvide farve.

Da hun nu gik i forvejen ind i spisestuen, så doktoren, at hendes figur var høj, slank, stærkt udviklet, skønt hun næppe var mere end sytten-atten år, og at hun havde den ejendommelige rytmiske vuggen i hofterne, som man ellers hyppigst træffer hos orientalerinder.

Doktor Graa havde ikke øjnene fra miss Edwards, men det lod til, at hun var vant til, at herrerne så på hende, og at det ikke afficerede hende.

"Må jeg bede Dem tage plads for bordenden, miss Edwards!" sagde grossereren og placerede den unge dame ved hendes kuvert, der var smykket med en stor buket roser i et glas.

Frøken Friis kom nu dampende ind fra køkkenet ildrød i hovedet og fulgt af en lidt forskræmt pige.

Maden blev serveret, og der blev en kort pause, mens man spiste hønsekødsuppen og drak det første glas vin; men så tog konversationen atter hurtigt fart.

"Ja, De kan tro, kære doktor, vi kan være stolte af vor lille vestindianerinde," sagde grossereren oprømt. "Hun vækker opsigt over alt, selv på Børsen. Jeg havde miss Edwards med deroppe forleden dag, da hun gerne ville se, hvordan det går til. Der var fuldstændig panik! Selv Ø.K. var lige ved at falde, fordi folk glemte at byde på dem, bare for at se på miss Edwards."

"Nu overdriver De, kære konsul – undskyld, grosserer, – men jeg skal ikke nægte, at jeg virkelig har vakt en sådan opsigt i København, at det har været lidt generende for mig."

"Hvordan det, miss Edwards," fo'r doktor Graa op, mens der gik et lille smil over grosserer Holms ansigt. "Der er da ikke nogen, der har vovet at fornærme Dem?"

"Nej, på ingen måde, vær De blot ganske rolig, hr. doktor, og hvis der endelig var nogen, så skulle jeg nok vide af holde ham fra livet."

Grosserer Holm nikkede hen for sig, mens doktor Graa fortsatte:

"Men jeg synes, De sagde, miss Edwards, at De var blevet generet."

"Nej, jeg sagde, at det havde været generende. Da jeg forleden dag gik ned gennem Strøget, mærkede jeg, at der var en herre, der uafbrudt fulgte efter mig. Jeg prøvede på at slippe fra ham ved at standse og kigge ind ad et vindue i en forretning, men han standsede også og vedblev at stirre på mig så glubsk, som om han ville købe mig."

"Det var dog uforskammet!" udbrød doktoren.

"Ja, det syntes jeg også. Jeg skyndte mig derfor, det bedste jeg havde lært, indtil jeg nåede op på Kongens Nytorv til mit pensionat i Hovedvagtsgade. Da jeg var kommet ind til mig selv, trak jeg vejret lettere. Nu var jeg da endelig i fred! Det varede imidlertid ikke mange minutter, så kom pigen ind med et visitkort. Jeg så på det, men kendte ikke navnet.

"Der er en herre, der absolut må tale med Dem, frøken!" sagde pigen.

"Hvordan ser han ud?"

"Morderlig gentil, frøken!" fortsatte pigen, der vistnok havde fået drikkepenge.

I den tid, jeg har været her," fortsatte miss Edwards, "har alle mennesker været så elskværdige imod mig, og jeg har gjort så mange bekendtskaber, som jeg ikke rigtig kender. Da jeg nu nødig vil støde nogen, og da jeg ikke er så bange af mig, mindst når jeg er i min egen lejlighed, så sagde jeg: "Nå, lad den herre komme ind!"

Der gik nogle minutter, så åbnedes døren, og hvem tror De, der ganske ugenert trådte ind?"

"Herren, der havde forfulgt Dem!" fortsatte doktor Graa ivrigt, som var han selv imponeret af sin gætteevne.

"Fuldstændig rigtigt, netop ham.

Jeg begyndte allerede at gøre mig parat til en kraftig protest, men han afvæbnede mig fuldstændigt, idet han sagde:

"Frøken, jeg kender Dem ikke, og jeg ved, at den måde, på hvilken jeg har opført mig overfor Dem, ikke er en gentleman værdig og mulig vil kunne misforstås; jeg anmoder Dem imidlertid indstændigt om ikke at afvise mig, men at tillade mig af forklare Dem sammenhængen. Jeg beder Dem være forvisset om, frøken, at jeg mindst af alt ønsker at være nærgående over for damer."

"Det tog De vel ikke noget hensyn til, miss Edwards!" udbrød grossereren, der nu også syntes at være blevet indigneret på den påtrængende fremmede.

"Jo, jeg gjorde," fortsatte miss Edwards, mens frøken Friis, der nu atter var kommet ind fra køkkenet, til hvilket hun stadig gik frem og tilbage, interesseret prøvede på at komme med i samtalen. "Der var noget i mandens hele optræden, der gjorde mig tryg, og som nu gav mig det sikre indtryk, at han havde en alvorlig hensigt."

"Hvad skulle det være for en?" lød det fra doktoren.

Miss Edwards smilede ikke uden selvbehag. Så fortsatte hun langsomt og ligesom drillende:

"Den unge mand, som jeg for resten nu opdagede var meget net, ja næsten køn, havde et stærkt markeret ansigt, der tydede på, at han muligvis var skuespiller. Han talte med en ejendommelig blød, sløret stemme, mens han sagde: – Frøken, jeg gik fuldstændig i mine egne tanker, helt optaget af mine drømme. Hvor finder jeg den, jeg søger? sagde jeg fortvivlet til mig selv. Hun skal være idealet af kvindelig skønhed. Hun skal være slank og dog fyldig. Hun skal være fyrig og dog afvisende. Hun skal være æggende og dog kold. Overalt har jeg søgt hende, men jeg har ikke kunnet finde hende i virkelighedens verden, skønt hun længe har levet i min fantasi i vidunderlig, eksotisk, betagende dejlighed, der har henrevet mig til salighed. Da faldt mit blik pludselig på Dem. Jeg ville ikke tro mine egne øjne. Det måtte jo være et febersyn, et foster af min ophidsede hjerne. Men inden i mig jublede det: Der er hun! Der er hun!"

"Åh, han må jo have været tosset," sagde grosserer Holm næsten utålmodig med et stort stykke lammesteg i munden.

"Det samme sagde jeg til mig selv," svarede miss Edwards, mens hun med et skalkagtigt smil så over på doktoren, der sad helt rød i hovedet uden at få et ord frem. – Hvor tør De vove at komme med den slags udtalelser til mig! sagde jeg hårdt. Og ved De, hvad han svarede?"

"Nej," lød det i kor.

"Fordi jeg er filmforfatter, frøken, og lige har fuldendt et pragtfuldt drama, der hedder *Stenkulsperlen*, til hvis titelrolle De er som skabt."

"Nå sådan!" udbrød grossereren og lo, "ja, jeg går ikke meget i disse biografteatre, fordi jeg får ondt i hovedet af at se på disse billeder, der farer forbi som i søgang, men et par gange har jeg dog besøgt dem, og så meget kan jeg da forstå, at miss Edwards ville kunne blive storartet på det hvide lærred."

"Pragtfuld!" sekunderede frøken Friis, der sværmede for store dramaer i levende billeder. "Hvis De kom på film, så ville De strakt være berømt, og sikken ét navn: Miss Stella!"

"Ja, det er jo lige til en kæmpeplakat med en selvmorder af ulykkelig kærlighed!" indskød doktoren spydigt.

Miss Edwards lo med alle sine hvide tænder og udbrød:

"Ja, det sagde manden også. Han forsikrede, at hvis jeg blot ville tage mod et engagement og komme ud på hans optagelsesteater, så ville han gøre mig berømt lige med det samme, i løbet af fjorten dage. – De skal få et navn, mod hvilket Asta Nielsens er det bare vand; De skal blive sat op i de største filmdramaer, der endnu er skrevet, og hver aften skal millioner af mennesker over hele verden fra Skagen til Kap og fra London til Vladivostok gå til sengs for at drømme om Deres billede.

Kan De forstå, hvilken vidunderlig nydelse, der er i det, frøken? Selv de kunstnere, der har været de flittigste, og som har spillet hele deres liv aften ud og aften ind, har kun opnået at blive set af de hundredetusinder; men de, der kreerer en verdensfilm, har allerede et publikum stående parat på millioner.

En sådan verdenssucces vil De kunne skabe med et slag, frøken, i min film!"

"Det var dog et tilbud!" sagde grossereren, i hvem handelsmanden kom op.

"Men han havde måske slet ikke skrevet nogen film!" udbrød doktoren.

"Ja, om han nu havde skrevet nogen film eller ikke," svarede miss Edwards og lo højt, "det skal være usagt. Jeg svarede kun: – Min gode herre, vi kvinder ude fra Vestindien, vi er ikke skabt til meget arbejde, vi er smukke, det ved vi meget godt selv, og hvis vi ikke vidste det, så skulle herrerne nok fortælle os det. Men vi har slet ingen smag for at udnytte vor skønhed i penge. Vi ønsker ikke at klæde os mere eller mindre halvnøgne af for at vise vore former for et nysgerrigt publikum, vi er smukke, strålende frugter, men vi sidder for højt på palmetræets stamme til at enhver forbigående kan plukke os."

"Bravo! Bravo!" udbrød doktoren, mens grossereren nikkede bifaldende, og frøken Friis med åben mund betragtede denne smukke, sejrssikre kvinde, der havde afslået at blive verdensprimadonna,

"Det sagde den unge mand nu imidlertid ikke!" fortsatte miss Edwards. Han så betaget på mig og udbrød: – Jeg forstår, at en kvinde, der er så vidunderlig dejlig, er bestemt til noget endnu større og herligere, end det, jeg kan byde Dem!"

"Og hvad svarede De så, miss Edwards?" spurgte grosserer Holm i en tone, der næsten lød lidt bidsk. Han syntes nok, at miss Edwards var i færd med at mage sig temmelig stærkt i selvbehagelighed.

Miss Edwards slog en høj, klar latter op og svarede:

"Jeg sagde til ham: – De tager fuldstændig fejl, når De tror, ar vi vestindianerinder ågrer med den tiltrækning, som naturen bar givet os overfor mændene gennem vort ydre. Vi ved, at vor skønhed næsten er vor eneste gode egenskab. Vi er som de store

glimmerblomster uden duft, om hvilke digteren synger. Vi er ikke godt begavede, vi har i reglen kun få kundskaber; vi er temmelig lade, og vi afflorerer hurtigt."

"Det var dog en forfærdelig bunke selvkritik på en gang!" udbrød grosserer Holm, som nu syntes, at den unge dame pludselig gik for langt til den anden side.

"Ja, men sådan er vi vestindianerinder, kære konsul! Vi er store børn, der gerne taler om os selv, og som godt kender vore egne dyder, såvel som vore egne fejl. Vi stoler ikke på den mand, som fortæller os om al vor dejlighed. Vi ved, at den dag, da dejligheden ikke eksisterer mere, så er det forbi med beundringen for os og dermed også med kærligheden. Derfor vil vi altid prøve på at finde os en mand, der holder af os for vor egen skyld; en mand til hvem vi føler tillid; helst en mand, overfor hvem vi føler taknemmelighed, der er en borgen for, at han elsker os med hjertet."

"Min lille miss Edwards, De er jo en hel filosof."

"Nå-å! Filosofi er just ikke min stærke side, men jeg er meget hengiven til drømmerier, det er eftervirkninger af tropernes hængekøjer, og under disse drømmerier har denne tanke udviklet sig hos mig."

Grosserer Holm hævede sit glas, idet han sagde:

"Det glæder mig meget at høre vor lille veninde udtale sig således, at vi har fået et lige så tiltalende indtryk af hendes hjerte som af hendes skønhed. Og må jeg så byde velbekomme. Kaffen venter i verandaen!"

Lidt efter sad man bænket om kaffebordet. Stella Edwards havde tændt en cigaret og sendte fra sin liggende stilling i flugtstolen store røgringe op i luften.

Doktor Graa betragtede hende med et blik, der var fuldt af beundring.

Han brød sig ellers ikke om at se damer ryge, fordi han i reglen syntes, at det misklædte dem. Men med miss Stella Edwards var det en anden sag. Hos hende var rygningen kun en charme mere.

Grosserer Holm, der havde været lidt borte fra selskabet, dukkede op med en gammel, støvet flaske i hånden.

"Den har jeg selv været nede i kælderen og hente!" sagde han, og mens han knaldede med tungen tilføjede han: "Nu skal De få en rom, som De aldrig har smagt magen til uden for Vestindien, miss Stella. Den er købt i sin tid på Scholtens auktion, og den har allerede ligget adskillige år hos mig." Med et langtrukkent, fugtigt knald var proppen blevet fjernet, og husherren havde skænket en brune, linde væske op i de små glas.

"Sikken en duft!" udbrød han henrykt, mens han holdt sit glas op mod lyset og nippede til det.

Der var et øjebliks tavshed, mens man drak, så hørte man et langtrukkent: "Ah!"

Det var husholdersken, som på denne talende måde gav sit bifald til kende.

Grosserer Holm lo og sagde: "Ja, det er fine sager! Jeg kender ingen slags drikkevarer, på hvilke der kan være en sådan forskel som på rom.

Mens jeg var ganske ungt menneske, lærte jeg handelen hos en købmand Ulrich i Slagelse. Det var en overordentlig gemytlig og jovial mand, og han ville gerne stå sig godt med landboerne. På markedsdagene var der derfor dækket stort, gratis kaffebord

med varme boller til madammerne og rom til mandfolkene. Vi tappede rommen af et stort fad, der lå i den mørke mellembutik, men jeg syntes, at den stank så modbydeligt, at det aldrig kunne falde mig ind at smage på den. Landboerne kunne derimod godt lide den, og så ofte en af dem havde gjort et større indkøb, blev der serveret et glas rom, som blev stillet hen på disken med nogle knastørre figener til.

Hverken den rom eller de figener gav mig høj forestilling om produkterne fra Vestindien. Men når man drikker denne rom og så samtidig får lov til at se på miss Edwards, ja så får man jo rigtignok andre tanker."

Grosserer Holm, der aldrig havde været så galant som i dag, havde vistnok ventet et lille opmuntrende nik fra miss Edwards i anledning af komplimenterne, men da han så over på hende, syntes hun at være helt åndsfraværende. Hendes øjne dvælede stift ved et eller andet på doktorens person, uden at grossereren kunne forstå, hvad det var.

Doktor Graa syntes ikke at lægge mærke til det. Han sad distræt og legede med sin urkæde.

"Ja," sagde han, "når De taler om Deres læretid i provinsen, hr. grosserer, så kommer jeg også i tanker om, hvor mange underlige forestillinger vi drenge dannede os, når vi tænkte på Vestindien.

Og det var til dels købmandens skyld."

"Så, hvordan det?"

"Han fik sukker, noget underligt mørkt, groft sukker med store klumper i, ovre fra St. Croix, i vældige tønder. Når en af dem var tømt, så blev den smidt ud på gaden, og så mødte vi

drenge med vore medbragte teskeer og fik lov til at skrabe de sidste rester af fustagen inden den blev hugget op."

"Ja, sådan var det jo også hos os. Men en dag endte det med stor panik."

"Så, hvordan det?" spurgte doktoren, der havde mærket miss Edwards' forskende blik, og som nu næsten demonstrativt legede med sin urkæde, ved hvilken der hang forskelligt dingeldangel.

Grosserer Holm var denne gang så stærkt optaget af sin egen fortælling, at han ikke lagde mærke til det, men fortsatte:

"Den gamle svend var med årene blevet gnaven. Han kunne ikke lide alle de unger, der lå og rodede i tønden. Så sagde han gravalvorligt til en af dem:

"Hvis jeg var sådan en pæn lille dreng, som du, så ville jeg rigtignok ikke ligge og slikke i den tønde."

"Hvorfor ikke det, hr. Svendsen?" spurgte drengen lidt betuttet.

"Fordi vi har fundet en negerdreng i sukkeret!"

Den lille fyr var åbenbart meget stærkt optaget af disse ord, for lidt efter så vi, hvorledes drengene, der tidligere havde summet som bier i fadet, en efter en kravlede ud og listede af.

Til sidst var de alle borte, som om der var faldet en fluesmækker ned imellem dem.

Gamle Svendsen lo, så det klukkede i ham. Så sagde han:

"I det fad har der nu ganske vist ikke været noget negerbarn, men for 16 år siden, mens den gamle principal endnu levede, da fandt vi virkelig en gang sådan en lille, sort unge i sukkeret."

"Hvor var han kommet fra?" spurgte jeg naivt.

"Ja, hvor skulle jeg vide det fra, lille Holm. Hans moder har vel ikke villet ha'e ham længere, og så har hun puttet ham i sukkertønden og sendt ham til Danmark."

Den beretning gjorde et stærkt indtryk på mig, og skønt jeg tidligere havde elsket tykmælk med revet rugbrød og mørkt sukker, så kunne jeg nu ikke længere få min yndlingsret ned.

Jeg måtte altid tænke på, hvad der egentlig var i de store klumper, når man sådan kunne finde negerbørn i sukkeret."

Grosserer Holm havde sluttet sin lille beretning.

Den syntes imidlertid slet ikke at have gjort indtryk på hans to gæster,

Kun husholdersken, der vistnok havde hørt historien før, udbrød uden tegn på større rædsel:

"Det var dog forfærdeligt!"

Doktor Grå havde taget sit ur op af lommen, mens miss Edwards øjne hypnotisk var fæstede ved hans kæde.

Nu blev grosserer Holm utålmodig, som ældre folk kan blive det, når man ikke skænker deres beretninger den tilstrækkelige opmærksomhed, og han spurgte temmelig kort:

"Hvad er det dog, der interesserer Dem så stærkt, miss Edwards?"

Uden at tage øjnene bort fra den genstand, som hun betragtede, svarede miss Edwards:

"Det er den guldbille, som doktoren har ved sin urkæde."

Grosserer Holm satte næseklemmen på og betragtede opmærksomt tingesten.

"Ja, den ser mærkelig ud!" sagde han.

"Den har også en meget mærkelig historie!" sagde doktor Graa.

"Den ville det i høj grad interessere mig at høre," sagde miss Edwards med et koket smil.

"Ja mig også!" sagde grosserer Holm.

"Bevares! så skal jeg gerne fortælle Dem den," svarede doktoren, mens husholdersken rykkede nærmere.

Hun havde allerede vejret, at her var noget af den spænding, som fyldte hende med en så kildrende nydelse.

3

"Da jeg som ganske ung mediciner kom ud til St. Thomas var det under de bedste vilkår.

Min forgænger havde indrettet sig sin egen lille villa, som jeg nu tog i besiddelse. Den var overordentlig hyggelig, og hvad der særligt tiltalte mig var, at den indvendig havde et så hjemligt præg med mange billeder og portrætter fra Danmark.

Og mod Danmark længtes jeg ofte i den tid, jeg var derude, for af og til kunne livet jo nok synes lidt ensformigt. Stor selskabelighed var der ikke tale om, selv om vi af og til kom sammen for at spille kort og drikke den uundgåelige cocktail, der var blandet sammen med giftig kunst af alle slags stærke drikke.

I min virksomhed blev jeg ikke overanstrengt. Ofte var der egentlig slet ikke noget at bestille, og jeg kunne i magelig ro slentre tiden hen i ro i en hængekøje med en bog i hånden. Jeg må med lidt skamfølelse tilføje, at det i reglen var en morskabsbog, endda oftest en roman af meget let art. Klimaet opfordrede mere til at søge underholdning end belæring, og med de studier, som jeg havde foresat mig at drive i min rigelige fritid, blev det ikke til stort. De videnskabelige værker, som jeg havde taget med fra New York, blev til min store ærgrelse kun sjældent åbnet.

Men selv om der kun var lidt at bestille, så var der til gengæld beskæftigelser, der var alt andet end behagelige. Til disse hørte først og fremmest tilstedeværelsen, når en vestindisk soldat skulle have stokkeprygl.

Det oprørte mig på embeds vegne at skulle undersøge, om delinkventen kunne tåle straffen og – efter at måtte have erklæret, at dette var tilfældet – selv at overvære eksekutionen.

Jeg syntes, det var en skam for Danmark, at det vedblev at opretholde denne barbariske straf, der var en reminiscens fra negerslaveriets tid.

Når vort vestindiske bo en gang skal gøres op, og det bliver vel nok gjort op både på den ene og den anden side den dag, da vi sælger øerne og udslettes af de tropiske koloniallande, så vil det blive skrevet på vor kreditside, at det var Danmark, der – først af alle europæiske nationer – ophævede negerhandelen.

Det var et skridt, der var et lille kulturland værdigt, og var vi vedblevet med at gå i spidsen for sådanne reformer, så ville vi til trods for vore koloniers lidenhed have indskrevet vort navn med guldbogstaver i civilisationens historie.

Nu stagnerede vi desværre på alt for mange punkter, ikke mindst hvor det gjaldt vor straffelovgivning, der næsten var præget af middelalderlig barbarisme.

Vi vil en gang skamme os ved at indrømme, at vi til det sidste pryglede vore hvide soldater.

Og for hvilke forseelser? I reglen fordi deres længsel efter hjemmet havde fået magt over deres pligtfølelse, så at de havde prøvet på at desertere.

Sådan havde det da også været den dag, om hvilken jeg taler. En sølle fyr, der havde fortrudt, af han var trukket i den vestindiske uniform, havde prøvet på at slippe bort ombord på et skib, men var i sidste øjeblik blevet trukket frem af lasten, netop som han troede, at han var i færd med at slippe ud af havnen. Han havde fået sine halvhundrede slag af den tykke

rotting, der var surret med begtråd for begge ender. Mens jeg nu sad hjemme i min hyggelige stue, hvor alt var så fredeligt og hjemligt, kunne jeg ikke få det ækle billede ud af min erindring: Underofficeren, der med et jerntag holdt soldaten i brystet, profossen, der lod slagene hagle ned over ham, mens han selv svedte af anstrengelse, og delinkventen, der udstødte dybe, sukkende gisp, hver gang han blev ramt, indtil han til sidst halvkvalt af undertrykt smerte stønnede: Vand!

Og det havde jeg været med til at overvære og sanktionere som læge.

Aftenen var faldet på. Jeg gik ud på min altan og indåndede den kølige natteluft.

Overalt herskede der dødsstilhed, langt borte hørte man dog nogle toner af en harmonika. Så forstummede også de, og kun moskitoernes summen blev tilbage.

En syg måne oplyste svagt landskabet.

Jeg blev stående et kvarters tid, så syntes jeg, at der faldt en kuldegysning over mig, og jeg gik atter ind for at tænde lampen.

Jeg satte mig til for tredje gang at tygge nogle gamle aviser hjemmefra.

Jeg havde læst alle artiklerne før og tog nu fat på avertissementerne. Mit blik slog ned på en dødsannonce. Det var en gammel skolekammerat, der pludselig var blevet kaldt bort i en ung alder. Jeg huskede ham så godt fra studentertiden. Han var altid den muntreste, når det gjaldt et lørdagssold i foreningen nede på Gammelholm, en komedie på Salen, en bøfskovtur ud til Raavad eller et karneval i Casino.

Alle minderne fra den glade ungdomstid strømmede ind på mig med erindringens dragende magt, og jeg følte en næsten uimodståelig længsel efter hjemmet, og samtidig dukkede synet af den blege soldat, der blev gennempryglet, fordi han måske havde villet gense en moder, en søster eller en kæreste, som havde skrevet til ham, atter frem for min erindring. Jeg følte mig så ene, så forladt, så underlig beklemt.

Jeg havde kun et ønske: At der ville ske noget i denne store nat, der dirrede af stilhed, mens naturen var ved at dø af dejlighed.

Da blev jeg pludselig skræmmet op af mine drømmerier ved et skarpt fløjt, der skar som en pil gennem natten, og som tydeligt havde karakteren af et signal. Var det begivenheden, der kom netop i det øjeblik, da jeg havde sendt bud efter den?

Noget usædvanligt var i hvert fald på færde.

Jeg gik atter ud på altanen og spejdede i det usikre månelys.

Dødsstilhed herskede overalt.

Så kom den skarpe, fløjtende lyd atter igen, og denne gang gentog den sig med 3-4 hurtigt efter hinanden følgende kaldende pift. Jeg bøjede mig over altanens rækværk og spurgte:

"Er der nogen?"

Min stemme lød så underlig i den store tavshed, at jeg selv blev grebet af uhygge.

Så hørte jeg en dyb røst nedenunder:

"Er det her, doktoren bor?"

"Ja!" svarede jeg, mens jeg prøvede på at skelne skikkelsens omrids. Det syntes at være en sømand, og nu så jeg tydeligt, at han gjorde tegn til mig om at komme ned for at lukke op.

"Vent lidt!" råbte jeg, "så skal jeg straks være der."

Jeg tog den revolver, der altid lå på mit bord, puttede den i lommen og gik ned ad trapperne.

Så lukkede jeg op.

Manden, der var iført blåt tøj, havde en stor, blød hat på, den var trykket ned i panden, som om han ikke ønskede, at jeg skulle se hans ansigt. Der var over hele hans person noget fordægtigt, som gjorde mig mistænksom, og jeg besluttede derfor at gå frem med en vis forsigtighed, for ikke at falde i en eller anden fælde eller snare.

"Hvad vil De?" spurgte jeg.

"Kan doktoren ikke følge med!" svarede han med dyb stemme.

"Kom indenfor."

Manden syntes næsten at have ventet på denne opfordring, for han skød sig hurtigt gennem døren, men blev så stående ved foden af trappen. Jeg så, at han bar på en stor kurv, som åbenbart vejede godt til.

"Gå foran!" sagde jeg, da jeg ikke holdt af at have den fremmede i ryggen, mens vi steg op ad trappen.

Da vi var kommet ind i værelset, betragtede jeg sømanden nærmere, og jeg kunne ikke lade være at smile af min egen frygt. Den mand, som nu sad der i sofaen, var ikke farlig, og han tænkte ikke på overfald eller tyveri. Han havde et jovialt, rundt ansigt, der lyste af godmodighed, men han vedblev at være underlig febrilsk og generт, mens han uafbrudt lod blikket gå spejdende rundt i værelset.

"Er der noget, De søger?" spurgte jeg.

"Nej," svarede han hurtigt og tilføjede: "Jeg tænker blot på, hvor hyggeligt De har det her. Det er rigtignok noget andet end

at sidde i sit lille lukaf og kukkelure."

"Åh ja! Men hvad er der så i vejen? Er der nogen, der er syg?"

"Ja, min kaptajn."

"Har han fået feber?"

"Nej, det er værre end det, den kan vi jo næsten kurere selv, uden at vi behøver doktor."

"Hvad er det da?"

Mærkeligt nok kom svaret ikke straks. Jeg fik uvilkårligt det indtryk, at manden var i færd med at lave en usandhed. Efter en lille pause sagde han:

"Kaptajnen faldt, da han skulle gå ombord. Vi måtte bære ham ned i hans kahyt. Han gav sig så ynkeligt, at jeg er bange for, at han har brækket benet."

"Sagde han da ikke noget?"

"Næ-æh!" lød det langtrukne svar. "Han kunne ikke sige noget!"

"Kunne han ikke sige noget?"

"Nej, hr. doktoren forstår, kaptajnen havde jo været lidt i land for at more sig, og når kaptajnen morer sig, så går det hårdt til med dette her!"

Med disse ord lavede sømanden en art bæger med den hule hånd og lod, som om han drak et par gange.

Jeg kom atter til af smile af min tidligere frygt, nu forstod jeg, hvorfor sømanden havde generet sig ved straks at fortælle, hvad hans kaptajn fejlede. Han havde ikke villet røbe, at han havde været beruset, da ulykken skete.

"Ja, ja," sagde jeg, "lad os så komme hen og se til ham. Det er måske ikke så slemt, som De tror."

"lad os håbe det!" sagde sømanden, "for en kaptajn med et brækket ben, han er ikke meget værd ombord."

Jeg gik ind i sideværelset, mens jeg lod døren stå på klem, og jeg samlede i en fart alt, hvad der var nødvendigt til behandlingen af et benbrud. da jeg kom tilbage, sad sømanden på den samme plads som før, men det forekom mig, at der var noget tvungent ved hans stilling, som om han pludselig havde ladet sig falde ned, da han hørte mig komme.

åh snak! Det var stadig min gamle mistænksomhed, der spillede mig i hovedet.

"Lad os så komme afsted!" sagde jeg. "Gå hen til døren, for nu slukker jeg lampen."

Manden begyndte af gå ned ad trapperne, der svagt oplystes af månen.

Jeg fulgte langsomt efter.

Da vi var nået en afsats ned, udbrød han med hørlig forskrækkelse i stemmen:

"Kurven! Jeg glemte kurven deroppe, hr. doktor."

Jeg blev ærgerlig. Skulle vi nu tilbage igen, og skulle jeg atter tænde lampen, mens den endnu var ganske varm. Det havde jeg ikke stor lyst til, men det blev heller ikke nødvendigt. Sømanden kom mig i forkøbet, idet han udbrød:

"Doktoren må endelig ikke gøre sig ulejlighed for min skyld. Jeg kan så godt finde tilbage i mørke, og jeg ved bestemt, hvor jeg stillede kurven.

"Den var da ellers temmelig stor til at glemme!" sagde jeg og blev stående, mens sømanden gik tilbage. Jeg hørte ham rumstere omkring inde i værelset, og det passede mig ikke

rigtigt. Men der var for mørkt, så der kunne antagelig ikke ske noget i retning af tyveri.

"Er De ikke snart færdig?" spurgte jeg, mens jeg var i færd med at gå tilbage for at tænde lampen.

"Jo, nu kommer jeg!" lød det med en stemme, som om den, der talte, var beskæftiget med noget.

Atter voksede min mistænksomhed frem, men i det samme kom sømanden asende med sin kurv. Han var åbenbart så optaget af sin byrde og forskrækkelsen over nær at have glemt den, at han slet ikke havde tanke for andre ting.

"Hvad er der i kurven?" spurgte jeg.

I stedet for svar udbrød sømanden:

"Jeg havde fået et helvede med kaptajnen, hvis jeg var kommet hjem uden den kurv, som han havde pålagt mig at passe så godt på, og han er vist ond nok i forvejen over, at det har varet så længe, inden jeg fik fat i doktoren."

Jeg følte disse ord som en bebrejdelse. Hvad der var i kurven, kunne jo være mig ret ligegyldigt, men sømandens hele optræden havde ganske vist medført, at jeg havde gjort flere omstændigheder, end jeg ellers plejede, når det gjaldt om at følge med til en patient.

Nu måtte det forsømte altså indhentes:

"Lad os så komme afsted så hurtigt som muligt!" sagde jeg og åbnede døren ud til det fri.

I hurtigt tempo begav vi os ad vejen ned mod havnen. Der var ikke et menneske at opdage.

Alt hvilede i tryg ro, og stilheden var så absolut, at den næsten virkede uhyggeligt, mens jeg gik der side om side med den fremmede mand.

Han asede med kurven, så at jeg næsten havde ondt af ham, men nu gjaldt det først og fremmest om, så hurtigt som muligt at få patienten under behandling.

"Er der langt endnu?" spurgte jeg.

"Nej, hr. doktor! Skibet ligger omtrent der henne, hvor De ser lyset skinne."

"Lad os så sætte det lange ben foran. De kan vel nok følge med, selv om De har kurven på armen."

"Å ja, det går jo," svarede sømanden og humpede videre.

Sådan gik vi et stykke, indtil vi nåede hen i nærheden af et lille krat, der hørte til det berømte "anlæg", hvor negrene morede sig om søndagen, når der var offentlig musik.

Pludselig blev sømandens skridt så underlig spændstige, som om han slet ikke havde noget at bære på, jeg så forbavset til siden, idet jeg sagde:

"Jeg synes, kurven er blevet så let!"

"Ja, det er den, doktor, og De vil også snart få at vide hvorfor. Godnat!"

Med disse ord kastede han kurven på jorden, sprang ind i krattet og forsvandt.

Jeg blev stående ganske forvirret. Så havde min oprindelige mistanke altså været begrundet. Man skal altid følge sit første indtryk, og det burde jeg også have gjort. Nu sad jeg i saksen, om et øjeblik ville der lyde et signal, og sømanden ville vende tilbage med sine kammerater i en eller anden ond hensigt, som jeg endnu ikke kendte. Jeg besluttede imidlertid, at jeg ville sætte mig kraftigt til modværge, og jeg tog min revolver frem, mens jeg lyttede. Men alt var stille. Nu syntes jeg langt borte at høre hastige fodtrin, der fjernede sig.

Det var altså ikke derfra, at faren truede.

Pludselig slog den tanke mig: Det hele har været komediespil! Sømanden er blevet sendt op til min bolig for at lokke mig bort, og mens jeg har været væk, er min lejlighed blevet ryddet.

Jeg bøjede mig ned og kiggede i kurven. Den var tom! At den havde spillet en rolle med i komedien var sikkert. Men hvilken? Hvorfor havde han glemt den, og hvordan var det gået til, at den nu var tom. Af den måde, på hvilken han havde båret på sin byrde i det første øjeblik, have jeg det bestemte indtryk, at den virkelig havde været tung.

Her var en hemmelighed, hvis opklaring jeg sikkert måtte søge hjemme.

Hurtigt begav jeg mig derfor tilbage, opfyldt af mange slags bange anelser.

Måske var der tale om en hævnakt! Men hvem skulle have noget af hævne sig for over for mig. Jeg havde jo kun lidt at gøre med de indfødte, og hvad jeg gjorde for dem, var jo kun til deres bedste. Sømanden havde jo også været en hvid mand, som allermindst kunne tænkes af ville mig noget ondt,

I det samme forsvandt månen i en truende uvejrssky.

Det blev bælgmørkt og ud af mørket lyste det af smerte forvredne ansigt på soldaten, der den formiddag var blevet pryglet.

Som et lyn slog det ned i mig: Her er forklaringen. Sømanden har været en ven af soldaten; det er ham, der har været ham behjælpelig med at iværksætte hans mislykkede flugt, han er nu blevet oprørt over den mishandling, som hans stakkels ven er blevet genstand for, og man har fortalt ham, at denne mishandling kun har kunnet finde sted med lægens billigelse.

Så har han villet hævne sig på lægen, da det var for farligt at vove sig i lag med militæret.

Hævnen havde ligget i den kurv, som han fyldt havde fået lejlighed til at føre ind i mit hus, og som han nu havde kastet fra sig, efter at hans hævnakt var bragt til udførelse! Men hvori havde denne hævnakt bestået?"

Doktoren tav. Han havde talt med et vist dramatisk sving. Han var åbenbart selv meget optaget af erindringen om det natlige eventyr, der også syntes at interessere det lille selskab stærkt.

"Nej, hvor det er spændende!" udbrød husholdersken. "Det er ligesom man var i et biografteater. Jeg tror godt, at jeg kan tænke mig, hvad der var i kurven, for jeg har set en film, der begyndte på samme måde."

"Så-å?" sagde grossereren, mens de andre spørgende rettede blikket mod den værdige matrone, som man ikke skulle tro i besiddelse af så stor blodtørst, som den hun altid udfoldede, når det drejede sig om levende billeder. "Lad os så høre, hvad "frøkenen" mener, at der var i kurven."

"Frøkenen" var den betegnelse, som grosserer Holm i regien anvendte overfor sin husholderske, når han ville anvende den spydige taleform.

"Da sømanden gik tilbage for at hente den kurv, som han havde glemt, har han anbragt det, der var i kurven i doktorens lejlighed for at hævne sig."

"Ja, tak, frøken, det har doktoren jo allerede så omtrent fortalt os. Men hvad var det, der var i kurven, det var jo det, vi skulle ha'e at vide."

"Der var to giftslanger!" svarede husholdersken med overbevisning.

"Chocking!" udbrød miss Edwards forfærdet, mens grossereren tilføjede:

"Det er dog en skrækkelig fantasi, De er i besiddelse af, frøken."

"Er det rigtigt eller ikke?" spurgte husholdersken hoverende. "Kom der ikke to giftslanger hvislende ned over trapperne, da De nåede hjem og åbnede døren, doktor?"

"Nej, det gjorde der nu for resten ikke," svarede doktor Graa.

"Nå ikke! Ja, så er det en anden film, end den, jeg har set!" svarede husholdersken næsten fornærmet, mens grossereren rystede på hovedet og sagde:

"Jeg tror, alle de biografteatre gør folk lidt skøre."

"Fortæl nu videre, doktor. De har gjort os helt spændte."

"Ja, videre, videre, doktor!" gentog miss Edwards med den lette, engelske accent, som doktoren syntes klædte hende så henrivende, og som fremkaldte så mange minder hos ham ude fra Vestindien.

"Hvis det kan more Dem," sagde doktoren ligesom lidt drillende, "så skal jeg fortælle Dem resten, skønt jeg næsten er bange for, at slutningen vil blive lidt af en skuffelse oven på giftslangerne."

Efter at have nippet til romglasset fortsatte doktoren, mens husholdersken satte en fornærmet mine op:

"Så tager vi altså fat på anden akt af filmen."

4

"Da jeg kom tilbage til huset, hvor alt stadig var mørkt og slukket, fandt jeg døren låset, som da jeg var gået ud.

Her havde altså i hvert fald ikke været indbrud. Jeg lukkede op og listede mig sagte op ad trapperne, mens jeg lyttede til enhver lyd.

Men alt var stadig stille. Hurtigt åbnede jeg døren til mit arbejdsværelse og trådte ind. Heller ikke der syntes der at være noget mistænkeligt på færde.

Pludselig standsede jeg imidlertid. Hvad var det? Jeg havde været forberedt på alt andet.

Det var nogle ganske små, klagende lyde, som mere stemte til medlidenhed end til frygt. I en fart fik jeg famlet mig hen til tændstikkerne. Jeg rev en af og tændte lampen. Henne i sofahjørnet sad et lille mørkøjet barn på ca. seks år indhyllet i tæpper og sjaler, det græd ynkeligt som et sygt dyr, men i det øjeblik lyset begyndte at skinne, lyste det også op i det lille ansigt, som nu strålede helt muntert og tillidsfuldt. Jeg nærmede mig til barnet, som betragtede mig med store, spørgende, forundrede øjne, men som ikke røbede nogen angst.

Jeg fjernede det tørklæde, der var viklet om dets hals, og til min forbavselse opdagede jeg, at det i et kulørt bånd bar en guldbille i sølvindfatning."

"Og det er den, De nu har ved urkæden, doktor," spurgte miss Edwards.

"Ja, det er det!"

"Men barnet, barnet?" spurgte husholdersken, der nu helt havde glemt sine giftslanger, og som var stærkt optaget af den nye film.

"Ja, barnet var jo altså ikke en lille, fattig stakkel, der var sat ud. Der måtte være ganske særlig grund til, at man havde anbragt det her hos mig, men måske ville en nærmere undersøgelse give forklaringen.

Jeg gav mig til at lede mellem tæpperne, og efter nogen søgen fandt jeg ganske rigtigt en lille rød æske. Da jeg åbnede den, lå der nogle guldmønter og en seddel, på hvilken der stod:

> Kære doktor!
> Jeg kender Dem ikke, men jeg har hørt så meget om Deres elskværdighed og tjenstvillighed, at jeg vover at falde på denne måde med døren ind i huset til Dem. Jeg er pludselig blevet nødt til at sejle i nat. Jeg ved ikke levende råd med dette barn, som jeg derfor betror til Deres omsorg, doktor. Så snart jeg igen anløber St. Thomas, sender jeg bud efter det, da jeg til den tid har løfte om et passende opholdssted for det. Jeg beder Dem imidlertid, kære doktor, om kun at udlevere barnet til den, der bringer Dem en guldbille mage til den, som det bærer om halsen.

Nedenunder stod et navn, der var ganske ulæseligt. Om det var med vilje eller ikke var vanskeligt at sige. Dets streger lignede nærmest er stillads, der var blæst over ende i storm.

Jeg var fuldstændig overrasket af situationen. Jeg havde været forberedt på at møde en fare, og så fandt jeg det lille, hjælpeløse væsen, der blev overgivet til min varetægt. Jeg følte mig glad og

ængstelig på en gang, men jeg tror dog, at glæden var den overvejende følelse.

I en fart fik jeg alarmeret "Gamle Jonny"."

"Hvem var det?" spurgte nu husholdersken.

"Det var en ældre negerinde, som styrede huset for mig. Hun så op til mig som til et højere væsen, og hun betragtede sig nærmest som min slavinde. Hun kunne aldrig blive træt af at forsikre mig om, at hun ingen steder i verden kunne få det så godt som hos mig. Hendes eneste klage var, at hun ofte følte sig så ensom.

Nu måtte den klage altså også forstumme. "Gamle Jonny" blev meget forskrækket ved at blive vækket på den tid af døgnet. Hun kom ind i en meget mangelfuld påklædning, og jeg pegede på den lille og sagde:

"Hun skal fremtidig være hos os, Jonny, du vil jo nok være god ved hende."

"Er det doktorens?" spurgte hun forbavset.

"Nej, det er det ikke. Det er et plejebarn, som jeg har lovet at tage mig af. Dets fader vil snart igen sende bud efter det, skulle jeg være borte, når det sker, så må du kun udlevere barnet til den, der viser dig sådan en guldbille. Har du forstået det, Jonny?"

Jonny stirrede på smykket, så sagde hun, idet hun nikkede:

"Det skal jeg nok huske, massa, når man har set det en gang, så glemmer man det ikke mere i sit liv."

"Og det havde hun ret i!" udbrød miss Edwards.

"Kom de så og hentede barnet?" spurgte husholdersken.

"Nej, ikke straks, og det var jeg glad ved. I begyndelsen var den lille bange for den gamle negerinde, der overvældede hende

med kærtegn. Jonny tog sig det meget nær, og hun græd ofte; men det varede ikke længe, inden barnet ikke kunne undvære den gamle negerinde, med hvem hun legede næsten, som var var en hund. På den anden side behandlede Jonny det lille nor med en ærbødighed og hensynsfuldhed, som var det en prinsesse. For barnets skyld kunne hun gøre alt. Til sidst lærte hun sig endogså igen at spille på banjo blot for at fremkalde et smil på det lille barneansigt, der undertiden kunne være så mærkelig alvorligt og voksent.

Men smukt var barnet, ualmindelig smukt, og jeg kunne ofte timevis sidde og betragte det.

Til sidst kunne jeg slet ikke undvære det. Barnet, som vi havde døbt "little Mary", havde helt forandret mit liv. Jeg gik nu næsten aldrig mere ud om aftenen, hvad der i forbindelse med det barn vistnok gav anledning til allehånde rygter med hensyn til min person. Men hvad brød jeg mig om det! Jeg var så lykkelig som en fader over min lille pige. Altid skulle jeg have hendes vugge inde hos mig i mit arbejdsværelse, og det gik nu godt fremad med studierne. Thi samtidig med, at der var kommet liv i huset, havde jeg også fået min gamle arbejdsevne igen, og de melankolske timers tid var forbi. "Little Mary" var blevet vor store glæde, men også vor store ængstelse.

Så snart der var det mindste i vejen med hende, blev der straks uro i huset, indtil den lille patient atter var fuldstændig rask.

Så skete det en dag, da jeg havde været ude i praksis, at Jonny ved min hjemkomst ilede mig ganske åndeløs i møde:

"Det var godt, De kom, doktor, Mary har fået sådan en skrækkelig forkølelse, at den har gjort mig ganske ude af mig

selv."

Jeg skyndte mig op i det lille barneværelse, som vi havde indrettet til "little Mary", og jeg konstaterede straks, at hun havde fået strubehoste. Skønt jeg selv er læge, eller måske netop derfor, blev jeg grebet af en heftig skræk, ikke blot fordi jeg var kommet til at holde så meget af den lille, som om det var min egen, men også fordi jeg straks tænkte på, hvilken pinlig situation, jeg ville komme i, hvis dette barn, som jeg havde fået på en så mystisk måde, skulle dø, mens hun var i min varetægt.

Hele natten sad jeg ved "little Marys" seng og lyttede ængsteligt til hosteanfaldene, der blev stærkere og stærkere, og som til sidst blev så voldsomme og uhyggelige, at jeg indså, at der ikke var andet at gøre, end at foretage en operation, hvis barnet ikke skulle kvæles.

Kun en gang tidligere havde jeg foretaget en sådan. Jeg turde ikke nu skride til den alene, og jeg skyndte mig derfor at opsøge en kollega, med hvem jeg oftere stod i forbindelse. Også han var straks klar over, at det var absolut nødvendigt at gribe operativt ind, hvis barnet skulle leve natten over.

Vi gjorde så alt i stand, men jeg var så nerveoprevet, ar jeg var lige ved at anmode min kollega om at tage affære.

Imidlertid bestemte jeg mig dog til selv at foretage operationen. Skulle den mislykkes, måtte det være mig, der tog ansvaret, men gik det godt, skulle det også være mig, som "little Mary" skyldte livet.

Gamle Jonny var så vild, at vi ikke turde have hende i værelset; hun ville ikke kunne være til nogen nytte, men tværtimod til stor gene i det kritiske øjeblik, da det gjaldt om at bevare fuld ro.

Da jeg tog kniven, mærkede jeg, at min hånd rystede, men i samme nu, jeg skulle til at gøre udsnittet, fik jeg hele min koldblodighed tilbage. Jeg foretog operationen med en sådan sikkerhed, ar ingen københavnsk professor havde behøvet at skamme sig over det. Min kollega betragtede mig ikke uden beundring, idet han sagde:

"De er jo født operatør. Det er et nydeligt stykke arbejde."

Skønt jeg i gamle dage havde været vant til den art professionelle hospitalsudtryk, stødte dette mig alligevel i øjeblikket, thi jeg havde følt det, som var det mit eget barn, jeg opererede.

Jeg skyndte mig ind i værelset ved siden af for at vaske mig.

Da gamle Jonny så kniven og opdagede, at jeg var blodig, lynede øjnene uhyggeligt i hendes sorte ansigt, mens hun lidenskabeligt udbrød:

"De har da ikke myrdet "little Mary", massa doktor?"

"Ti stille!" udbrød jeg heftigt, ved tanken om, hvad der ville være sket, hvis barnet var død under operationen, og hvad der endnu kunne ske, hvis der stødte noget til. Da jeg kom tilbage til sygeværelset, konstaterede jeg imidlertid med tilfredshed, at der var indtrådt en betydelig bedring, og at der ikke længere var fare for kvælningsanfald.

"Little Mary" var frelst, og fra dag til dag gik det fremad, mens gamle Jonny, der altid tidligere havde haft en stor respekt for mig, nu næsten betragtede mig som en halvgud, hvis ry hun udbredte rundt om på øen.

Mens dette nærmest generede mig, så fik jeg til min glæde det indtryk, at den lille pige af sig selv havde fået den opfattelse, at hun havde svævet i en stor fare, og at det var mig, der havde

frelst hende. Jeg syntes, at jeg kunne læse det ud af hendes øjne, når jeg sad ved siden af hendes seng med hendes lille hånd i min.

Af og til følte jeg et let tryk, mens hun sendte mig et taknemmeligt blik. Men af og til blev hendes ansigt også underligt melankolsk, mens hun hviskede:

"Kommer far ikke snart tilbage?"

Jeg vidste ikke, hvad jeg skulle svare. Jeg nikkede blot trøstende til hende, men også jeg stillede mig af og til det samme spørgsmål, men med helt andre følelser.

Jeg mærkede tydeligt, at jeg havde bundet mig så stærkt til mit plejebarn, at det ville være mig næsten umuligt at skille mig fra det, og at livet på den ensomme ø ville være uudholdeligt for mig den dag, da jeg Skulle miste hende.

Så skete det, at jeg blev nødt til at tage en lille sviptur til St. Croix. Overfarten er i sig selv ikke videre lang, men den var i hvert fald den gang meget lunefuld, idet den foretoges med det gamle sørøverskib *Vigilant*, der havde besørget passagerfarten mellem øerne fra århundredets begyndelse.

Det var et sejlskib, og når vejret var kontrært kunne den forholdsvis lille rejse godt komme til at vare en uges tid.

Og sådan skulle det netop til alt uheld træffe denne gang.

Da vi skulle hjem, blev det blikstille, og dag efter dag hang sejlene så slappe, at der ikke var tale om at få skuden til at røre sig af flækken.

Under andre omstændigheder ville jeg ikke have haft noget imod at få mig en lille ekstra ferie, men sådan som forholdene var, voksede min utålmodighed fra time til time.

Dagen lang var jeg i dårligt humør, og om natten kunne jeg ikke falde i søvn. I øvrigt var jeg legemlig rask, og jeg kunne derfor ikke forklare mig min depression på anden måde end som længsel efter min lille pige.

Og at det virkelig var således, fik jeg det bedste bevis for, da det atter begyndte at lufte, og *Vigilant* for fulde sejl stod over mod St. Thomas.

Alt, som jeg nærmede mig hjemmet, mærkede jeg, at humøret klarede op, og da vi sejlede ind i havnen følte jeg mig så glad, at selv Kaptajnen lagde mærke til det og sagde:

"Man skulle næsten tro, at De havde hjemve, doktor; og De har dog ellers ingen familie sådan som en anden én."

Jeg svarede ham ikke, men jeg tænkte mit.

Ingen familie! Nej, det havde jeg ganske vist ikke i egentlig forstand. Men jeg havde en lille pige, den sødeste lille pige i hele verden, og hende skulle jeg nu gense.

Endnu inden skibet havde lagt til ved bolværket, var jeg sprunget i land og ilede nu op mod min villa.

Langt borte fra så jeg gamle Jonny oppe på balkonen og viftede til hende med lommetørklædet. Hun så mig, men hun gav intet signal til svar.

Jeg følte en trykkende fornemmelse. Der skulle da ikke være hændt en ulykke?

Der var sket det, der var værre, er jeg lige ved at sige. Jet var endnu ikke nået ind ad døren, før Jonny kom styrtende imod mig. Hun var helt opløst i gråd, meders hun råbte imod mig:

"Åh, massa, massa doktor, sikken en sorg."

"Hvad er der, Jonny?"

"Manden med guldbillen har været her!"

"Og du har givet ham "little Mary" tilbage."

"Ja, hvad skulle jeg gøre. Det var jo massa doktors egen ordre."

Der var intet at gøre. Manden havde jo været i sin fulde ret, og det var ikke mere end rimeligt, ar han ville have sin lille pige tilbage. Det kunne jeg da mindst af alt fortænke ham i. Jeg indskrænkede mig derfor til at spørge:

"Hvordan så han ud?"

"Han lignede en almindelig sømand!" svarede gamle Jonny lidt foragteligt.

Jeg forstod, at kaptajnen havde benyttet sig af den samme mellemmand som sidst, der antagelig var inde i hans hemmelighed. Thi at der stak en hemmelighed under alt dette, det var jeg nu fuldstændig klar over.

"Havde han ikke nogen art besked med?" spurgte jeg.

"Jo," sagde gamle Jonny og trak et brev frem, som hun rakte mig. Jeg åbnede det hurtigt i håb om, af det muligvis skulle give mig nogle nærmere oplysninger. Men det indeholdt til min skuffelse kun nogle pengesedler og en ny, lille lap papir, på hvilken der stod det ene ord: *Tak!* og nedenunder det samme stillads i stormvejr som sidst.

Tak! hvor var det ord dog fattigt! Jeg følte et raseri mod denne fremmede mand, der således uden at kende mig havde bragt lykken ind i mit hus og derefter lige så brutalt havde berøvet mig den igen.

Og så havde han til gengæld ikke andet end et: Tak! og nogle lumpne pengesedler til erstatning for mine udgifter.

Jeg gav Jonny pengene, og skønt hun ellers var grisk nok efter mammon som alle negerinder, så puttede hun dem dog til sig

uden glæde, mens tårerne trillede hende ned ad de sorte kinder.

Den tid, der nu fulgte, var så trist, som jeg aldrig har oplevet den ude i Vestindien.

Jeg kunne ikke glemme min lille pige, og jeg sad ofte om aftenen inde i hendes soveværelse og stirrede på hendes tomme vugge. Undertiden syntes jeg, at jeg så hendes lille, smilende ansigt derinde med de skælmske, sorte øjne. Jeg pakkede hendes legetøj ned i en skuffe, lod vuggen fjerne og satte mig så til at gruble i min ensomhed ligesom i gamle hage.

Alt forekom mig så tomt og forladt. Med studierne ville det ikke mere gå, og jeg havde ingen lyst til at genoptage min gamle omgang.

Jeg mærkede, at jeg var på vej til at blive en særling.

Så skete det en dag, at jeg modtog et brev, som, da jeg åbnede det, viste sig at indeholde et portræt.

Det var af hende og bagpå det var skrevet med ført pen:

Tak for alt godt.

Little Mary

Sådan benævnede hun sig altid selv, og kaptajnen havde åbenbart forstået, at hun var blevet kaldt sådan i den tid, hun havde været hos os.

Blev jeg glad for billedet, der var ualmindeligt levende, så blev gamle Jonny fuldstændig vild af henrykkelse. Ofte, når jeg uventet kom hjem, overraskede jeg hende inde i mit arbejdsværelse, hvor hun aldrig tidligere havde vovet at sætte sine fødder, når hun ikke havde lovligt ærinde. Men nu var

respekten selv for det allerhelligste veget for længslen efter at betragte det lille fotografi, der stod foran på mit skrivebord.

Også jeg kunne sidde timevis og stirre på dette barnebillede, som genkaldte så mange små, lyse minder i min erindring,

Mon "little Mary"s fader havde nogen anelse om, hvor stærkt vi havde bundet os til hans barn? Næppe! Han troede måske endogså, at vi havde følt en vis lettelse ved at blive det kvit.

Det håb, jeg havde næret om, at tilsendelsen af portrættet skulle blive indledningen til en fortsat række efterretninger, om hvorledes det gik det plejebarn, der var blevet os så kært, blev i hvert fald skuffet.

Jeg har aldrig senere hørt noget til "little Mary", som i mange år vedblev at beskæftige os: Jonny og mig.

Noget af det sidste den gamle negerinde sagde under den sygdom, der endte hendes dage, var: Bare jeg dog endnu en gang kunne få "little Mary" at se, hun må jo nu være blevet en helt stor dame. Men Jonny måtte nøjes med at betragte det lille barneportræt, og det var det sidste, hendes øjne hvilede på, inden de brast.

Da Jonny var død, følte jeg mig endnu mere ensom. Jeg savnede hende – nærmest som en hund, som man har vænnet sig til. Jeg blev endnu i nogle år ude i Vestindien. Så fik jeg meddelelse om, at en gammel tante, som jeg i levende live kun havde set lidt til, var afgået ved døden og havde indsat mig til sin arving. Jeg sagde derfor Vestindien farvel, et vemodigt farvel og vendte tilbage til København, hvor jeg nu kun traf få venner fra ungdommens dage. Opholdet derude havde isoleret mig, og jeg kan derfor ikke være taknemmelig nok for, at jeg ved et gunstigt tilfælde er blevet indført her i huset, hvor jeg

allerede har nydt så megen gæstfrihed og venlighed, og hvor jeg har haft den lykke at træffe en så henrivende – tør jeg sige landsmandinde – som miss Edwards."

"Bravo doktor! De har ikke i Deres ensomhed glemt at sige komplimenter, og det vil jeg tilføje: at efter Deres lille historie om guldbillen, er jeg kommet til at sætte endnu mere pris på Dem end tidligere, skønt De straks gjorde et sympatetisk indtryk på mig. De vil altid være en velset gæst her i huset."

"Mange tak, hr. grosserer!"

"Ja, det var alligevel bedre end giftslangerne," tilføjede husholdersken, der under fortællingen flere gange havde været rørt til tårer. "Jeg kan så inderlig godt forestille mig, at en ungkarl må have det frygtelig trist, når han sådan er alene derude langt borte. Men De egner Dem sikkert til at blive ægtemand, og nu, da De er kommet hjem igen til civilisationen og tilmed har lidt til fælles bedste, så skulle De virkelig se at få Dem en hustru. De er jo en ung mand endnu."

"En ung mand! Det er nu så meget sagt, men jeg er da Gud være lovet heller ikke nogen olding," sagde doktoren, idet hans blik strejfede miss Edwards, der sad helt hensunken i tanker.

Pludselig spurgte hun:

"Hvor mange år er det siden, doktor, at manden med guldbillen afleverede "little Mary" til Dem?"

"Det må nu være 13 år siden!" svarede doktoren.

"Og har De hendes portræt endnu?"

Doktor Graa betænkte sig et øjeblik, så sagde han ligesom lidt forlegen:

"I al den tid, jeg boede ude i Vestindien, stod portrættet, som jeg sagde Dem, på mit skrivebord. Da jeg brød op, tog jeg det

ud af rammen og lagde det i min tegnebog, og der har det stadig ligget siden."

"Så har De det hos Dem?"

"Ja!"

"Næh, hvor det er rørende. Må vi ikke se det?" spurgte husholdersken.

"Jo, De må såmænd. Så kan De da selv overbevise Den om, at jeg ikke har overdrevet."

Med disse ord havde doktoren taget en lille læderporteføljе frem og rakte husholdersken et portræt, der syntes stærkt falmet.

"Ja, det er jo blevet lidt mat, men sikke nogle øjne det barn har. Vil De blot se, hr. grosserer, de sprutter som ild."

Grosserer Holm fik næseklemmen på:

"Ja, det er en prægtig glut. Jeg kan godt forestille mig, hvilket savn det må have været for Dem, doktor, da De skulle aflevere hende. Men skal jeg være ærlig, så synes jeg dog for resten godt, at den gode kaptajn kunne have ladet sømanden aflevere den anden guldbille til Dem den gang, da han hentede barnet."

"Sig hellere, hr. grosserer, at jeg burde have sendt barnet tilbage med den guldbille, som det havde om halsen, da jeg modtog det. Og det ville jeg også ganske kikkert have gjort, hvis jeg havde været hjemme, da sømanden kom. Men det var gamle Jonny, der var så grisk som en ravn efter alt, hvad der var blankt, som havde taget guldbillen af halsen på barnet, inden hun afleverede det. Da jeg bebrejdede hende det, sagde hun med en vis logik: Sømanden havde jo selv en guldbille. Hvorfor skulle han så også ha'e vores. Når *de* delte barnet med os, os, så var det da rimeligt, at *vi* delte guldbillerne med dem. Kaptajnen

havde jo netop hængt den lille, blanke tingest om barnets hals, for at vi skulle kunne give det tilbage til den rette ejermand. Er det så ikke rimeligt, at vi beholder den for måske ved hjælp af den en gang at kunne finde "little Mary" igen, og blive genkendt af hende!"

"Det var s'gu meget fornuftigt ræsonneret af den gamle negerkælling!" sagde grosserer Holm.

"Åh, ja!" sagde doktor Graa, "jeg tænkte også mange gange på, mens jeg var ude i Vestindien, om tilfældet eller en forudbestemt skæbne ikke skulle føre de to guldbiller sammen.

Men nu har jeg for længst opgivet den tanke."

Miss Edwards havde slet ikke deltaget i den sidste del af samtalen. Hun havde siddet helt hensunken i drømmerier, mens hun betragtede det lille barneportræt.

Nu så hun op, som om hun ville sige noget, men i det samme trådte tjeneren ind og sagde:

"Der er telefon til miss Edwards."

"Til mig," udbrød den unge vestindianerinde forbavset. "Hvem kan det være og på denne tid af aftenen."

Så gik hun ud i boksen i vestibulen.

Mens hun var borte, sagde grosserer Holm:

"Ja, De der selv har følt, hvad det vil sige at miste en lille pige, der er livet og solen i huset, De vil også kunne forstå, at vi er kede af, at vi snart skal miste miss Edwards."

"Hvorfor skal De det?"

"Fordi vi hvad dag det skal være, kan vente kaptajn Edwards hjem, og så vil han selvfølgelig selv have sin lille pige, som vi må aflevere uden at få nogen guldbille til erindring. Jeg vil komme til at savne hende meget, jeg synes formelig, at hun i denne

triste, våde, kolde sommer har bragt lidt af Vestindiens sol med sig til Danmark."

I det samme blev døren revet op og miss Edwards stormede ind:

"Det er far, der er kommer! Han vil endelig se mig endnu i aften."

"Nå ja! Det er jo ikke mere end rimeligt," sagde grosserer Holm, "skønt vi gerne havde beholdt Dem lidt længere, miss Edwards."

"Ja, tak, tak, hr. konsul!" hørte man miss Edwards muntre stemme. Hun var allerede fuldt optaget af at gøre sig i stand til at tage til byen.

Nu stod hun i døren med overtøjet på, mens hun vinkede med hånden:

"Tusind tak for i dag, hr. konsul! Godnat frøken … Godnat hr. doktor! Det var en rigtig hyggelig og morsom aften."

Doktor Grå havde rejst sig.

"Tør jeg ikke følge frøkenen til sporvognen?"

Miss Edwards betænkte sig et øjeblik.

Så sagde hun:

"Åh jo, hvis De vil skynde Dem lidt!"

Doktoren var hurtigt i tøjet og efter et hastigt farvel fulgtes han og miss Edwards sammen hen ad vejen.

Det var en ualmindelig smuk aften med højt, klart vejr og blinkende stjerner, der syntes at komme og gå.

De gik tavse ved siden af hinanden til stoppestedet.

Der var ingen vogn at se.

Mens de stod der og spejdede, sagde miss Edwards pludselig;

"Jeg kan ikke få den historie om guldbillen ud af tankerne, doktor. Jeg synes, at De har fået alt for lidt tak for alt, hvad De gjorde for den lille pige."

"Der var måske ikke så lidt egenkærlighed i det, miss Edwards."

"Nå-å! Nu skal De ikke være for beskeden, doktor. Sådan ville hun næppe tænke selv, hvis hun havde hørt Deres beretning."

"Ja, gid hun havde. Det var den største belønning, jeg kunne tænke mig; at se hende igen og føle, at hun havde lidt taknemmelighed tilovers for mig."

"Hvem ved, hvad der kan ske, doktor. Far kender så mange kaptajner, der har faret på Vestindien. Måske han kan give Dem en eller anden oplysning. I hvert fald ved jeg, efter at jeg i dag har hørt Dem tale, at det vil være ham en fornøjelse at være sammen med Dem. Må jeg sende Dem et par ord?"

"Tusind tak, miss Edwards, intet kunne være mig kærere."

Nu så man to ildøjne henne på vejen.

"Der er min vogn, doktor. Tak for i aften og på snarligt gensyn."

Så sprang miss Edwards op og forsvandt hurtigt i natten, mens doktor Grå langsomt og ligesom drømmende begav sig tilbage til sin ensomme villa.

5

Der var gået to dage!

For doktor Graa havde de været lange, mens han med hver post spejdede efter et brev, et bestemt brev, som imidlertid ikke kom – et brev fra miss Edwards.

Havde hendes indbydelse ikke været alvorligt ment? Havde hun kun givet efter for øjeblikkets stemning, der atter var vejret bort, da hun var kommet til byen? Dette spørgsmål voldte doktor Grå alvorlige bekymringer, for han følte, af det for lange tider atter ville gøre hans humør tungt og gråt, hvis han ikke oftere skulle få miss Edwards at se og tilmed skulle lide den tort, at han var hende så komplet ligegyldig, at hun endogså helt negligerede sit løfte til ham.

På den tredje dags morgen lå der imidlertid et brev med stor, engelsk damehåndskrift.

Doktor Graa åbnede det glad, og han blev ikke skuffet. Det var fra miss Edwards. Frøkenen bad undskylde, at det havde varet nogle dage, inden hun havde få et lejlighed til at indfri sit løfte, men der havde været så meget at bestille i huset ved faderens pludselige hjemkomst. Kaptajnen og hans datter glædede sig imidlertid til at se doktoren endnu samme aften, hvis det passede ham, til lidt almindelig aftensmad i deres lejlighed i Store Kongensgade.

Doktoren sang og fløjtede hele dagen efter modtagelsen af dette brev, og om aftenen til fastsat tid ringede han på i lejligheden i Store Kongensgade.

Det var åbenbart, at man havde truffet forberedelser til at modtage ham, for kaptajn Edwards lukkede selv op. Det var en høj, smuk mand med en lidt gullig teint, som man ofte træffer den hos folk, der har været ude i troperne. Han præsenterede sig selv for doktoren og hjalp ham tøjet af. Så åbnede han døren ind til sit lille arbejdsværelse og bad ham træde ind. Det lignede nærmest en skibskahyt, så overfyldt var det med papirer, instrumenter og kort. På væggen hang en række marinebilleder af temmelig tvivlsom værdi. "Det er alle sammen skibe, som jeg har ført i min tid!" sagde kaptajn Edwards. Mens han bød doktoren en cigar, henledte han af sig selv talen på guldbillerne, idet han sagde:

"Ja, min datter har fortalt mig historien om "little Mary", der blev sat i pleje hos Dem, doktor. De må da for resten tro, at det har været en underlig, hjerteløs fader, der således kunne sætte sit barn ud. Men De må huske på, at sømandens forhold ofte er vanskelige, når han befinder sig i en fremmed havn, og en eller anden ordre, som han straks må lystre, griber forstyrrende ind i hans dispositioner."

"Åh nej, det kan jeg såmænd godt forstå nu, hr. kaptajn."

"Det glæder mig, at De siger det. Man har jo standsfølelse, og man vil gerne prøve på at undskylde en kollega."

"Selvfølgelig!" svarede doktoren adspredt.

Kaptajnen syntes ikke at lægge mærke til det. Han havde tændt sin cigar og sad nu velbehagelig lænet tilbage i sofaen. Mens han kastede den ene vældige røgsky efter den anden ud i luften, sagde han:

"Ja, hr. doktor, De kan tro, at når man sådan har været ude et halvt års tid, så nyder man af komme hjem til sin egen

hyggelige wigwam."

"Vist så! Har De været langt borte?" spurgte doktoren, mest for at sige noget og ikke være uhøflig. Hans tanker var langt borte.

"Ja, jeg har været i Vestindien!" svarede kaptajnen. "Der hører jeg jo mest hjemme. Men De kan forstå, at når man næsten er vokset fast derude, så er det med underlige følelser, at man i dette øjeblik kommer tilbage til gamle Danmark."

"Så?"

"Så? Ja, det kan De da nok tænke.

At komme hjem midt i alt det salgsvrøvl, efter at det var blevet forsikret os, at der nu slet ikke mere var tale om, at vi længere tænkte på at skille os af med øerne.

Vi, der holdt af Vestindien, vi var jo meget betænkelige i 1902, da der sidst var forhandlinger om at sælge; men vi glædede os over, at det ikke blev til noget. Vi syntes også, at det var smukt, at der var patriotiske mænd, der trådte til, og som erklærede sig villige til at bringe ofre for atter at få vore stærkt forsømte kolonier på fode. Vi drømte allerede om en ny guldalder, ligesom i de gamle, store dage.

Og så ramler det pludselig alt sammen i grus over hovedet på os.

Vi, der en gang stolt pegede på, at det var os, som havde ophævet negerhandelen, vi sælger nu negrene i skæppevis til Amerika for en slump penge.

Jeg indrømmer, at det er mange penge, men alligevel. Jeg forstår ikke det hele, og jeg er glad ved at kunne føre en rigtig lun passiar med en mand, der, efter hvad min datter har fortalt mig, grundigt kender forholdene både derude og herhjemme.

Af kvindfolk får man aldrig rigtig besked, hvor rart det ellers kan være at have dem om sig. Sådan noget, det taler to mandfolk bedst om sammen ved en whisky."

Med disse ord gik kaptajnen hen i er hjørne af værelset og tog en flaske og to glas frem af et lille isskab.

Doktor Graa havde helt tabt humøret. Var det virkelig det, han var inviteret på? Skulle han nu sidde her og drikke whisky med den fremmede kaptajn, mens han diskuterede det vestindiske spørgsmål, som i den sidste tid næsten var begyndt at ækle ham.

Og imens ville miss Edwards måske, for ikke at forstyrre herrerne i deres politiske diskussion, helt holde sig borte eller var endog slet ikke hjemme.

Kaptajn Edwards, der syntes lidt skuffet over doktorens ordknaphed, som han efter datterens beskrivelse ikke havde været forberedt på, havde imidlertid skænket whisky op i glassene.

"Nej, tak, kaptajn! Jeg skal ikke have noget," sagde doktoren næsten mut.

"Åh, hvad er nu det!" udbrød kaptajnen ærgerligt. "Sådan et lille stænk gør godt inden aftensmaden og giver appetit. Hvad skal vi ellers forslå tiden med, indtil Stella bliver færdig med at gøre bordet i stand. Hun var så ked af, at hun var blevet forsinket, og det må vi ikke lade hende mærke. Man må være galant mod damerne, doktor!"

"Ja, det følger af sig selv, hr. kaptajn," sagde doktoren hastigt, mens han levede op så pludselig, at kaptajn Edwards studsede over den forandring, der foregik med hans gæst.

"Tak, tak, ikke for meget. Ja, det har De skam ret i, kaptajn Edwards, sådan en lille aperitif er ikke det værste. Skål! og velkommen hjem. Jeg kan så godt forstå Deres skuffelse, som jeg også deler, og det skal være mig en fornøjelse at få en grundig passiar med Dem om den sag, skønt jeg straks må forberede Dem på, at der også er mange ting, som jeg ikke forstår et muk af. Navnlig i de allersidste dage synes jeg, at dansk politik er blevet rent ud ..."

Doktoren nåede ikke længere, thi døren gik op, og miss Edwards trådte ind. Hun blussede af varme og anstrengelse, for hun havde åbenbart selv været husmoder, hvad der klædte hende allerkærest. Doktoren syntes, at der var et næsten malerisk modsætningsforhold mellem det lyse, tynde stof i hendes kjole, ©g det mere massive forklæde, som hun endnu bar med ind fra køkkenet:

"Goddag, doktor," sagde hun og rakte hånden frem. "Det var pænt af Dem at komme. Ja, De må undskylde, at jeg ser sådan ud, men her må man være sin egen tjenestepige. Det er ikke som ude i Vestindien, hvor man har en slavinde på hver finger."

"Længes De efter dem, miss Edwards?"

"Åh nej, det vil jeg nu for resten ikke sige. Når man er derude, så kan man jo ikke undvære dem, men herhjemme, hvor klimaet er så køligt, morer det mig ligefrem at være lidt beskæftiget. Jeg er kun ked af, at jeg har lært så lidt, fordi jeg har været så meget med far i Vestindien. Jeg vil straks forberede Dem på, at jeg er ikke nogen stor kok."

"Det skal De ikke tro, doktor," sagde kaptajn Edwards, "Stella laver såmænd rigtig god mad, og hun kunne blive en meget god husmoder. Men hvad det kniber mest med, det er jo at få fat i

noget. Når jeg er hjemme, morer det mig altid selv at gå på torvet og gøre indkøb. Man ved jo bogstavelig talt ikke, hvad man skal bruge morgenen til i sådan en by som København, hvor de fleste folk ligger og snuer til op ad formiddagen.

Men sikken en forskel der er på nu og tidligere tider. Varerne er jo bogstavelig talt ikke til at få, selv om man står med pengene i hånden. Det er synd og skam, og jeg begriber oprigtig talt ikke, hvordan de små husmødre klarer sig. Det må jo være en spekulation fra morgen til aften over, hvor man skal få maden fra."

"Og kullene til vinter!" indskød miss Edwards, idet hun tilføjede: "For det kan jeg forstå, at uden noget i kakkelovnen må her være forfærdeligt i Danmark om vinteren, ikke mindst for os, der kommer fra troperne."

"Men du kommer vist ikke til at være her i vinter, min pige. Jeg skal snart afsted igen. Det er alt for gyldne tider for dampskibene til at ligge ledige, og denne gang tager jeg dig med, hvis du da ikke er bange."

"Bange!" gentog miss Edwards med et foragteligt tonefald. Hvad skulle jeg være bange for, far?"

"Nå-å! der er nu forskellige ting, som ikke er helt ufarlige i krigstider, man kan både risikere al støde på en mine og at blive torpederet. Men det glæder mig at høre, at det ikke gør indtryk på dig, og at du er parat til at tage med."

"Ja, det kan vi altid tale om senere, far. Lad os nu foreløbig komme ind og få lidt mad. Jeg kan se på doktoren, at han er sulten."

Doktoren så virkelig lidt klein ud. Det var nu imidlertid ikke sult, der forårsagede det, men det havde gjort stærkt indtryk på

ham, at han nu straks igen skulle miste miss Edwards, netop som han havde glædet sig til, at de oftere skulle have lejlighed til at være sammen.

Miss Edwards ville altså kun blive et lysende stjerneskud på hans tilværelses ellers lidt mørke himmel.

Imidlertid gik man til bords, og mens man spiste, blev der talt livligt om alle øjeblikkets spørgsmål, først og sidst naturligvis om krigen og de mærkelige forhold, den havde skabt for den danske skibsfart.

Historien om guldbillerne blev derimod slet ikke berørt, før man igen sad inde i kaptajnens egen kahyt, mens miss Edwards var gået ud i køkkenet for at lave kaffe.

Det var efter en længere pause, at kaptajn Edwards pludselig sagde:

"Jeg prøvede før på i al almindelighed at undskylde min kollega, der ulejligede Dem med sit barn, doktor Graa. De tog det så pænt, at jeg synes, at De har krav på at kende hele sagens sammenhæng."

"Men kan De da fortælle mig den, kaptajn?"

"Ja, så nogenlunde. Jeg har allerede ved en tidligere lejlighed rent tilfældigt meddelt min datter den, og det var derfor, at hun straks interesserede sig så levende for den guldbille, De bærer ved Deres urkæde."

"Kender De da den pågældende kaptajn?"

"Ja, og jeg kender også historien af hans egen mund. Det er en bekræftelse på, hvad man ofte erfarer som sømand: Verden er egentlig meget lille. Nu skal jeg give Dem en ganske kort beretning, mens Stella er ude. Det er mig altid ubehageligt at

fortælle en historie, når der er nogen til stede, der har hørt den før. Jeg vil helst have opmærksomme tilhørere."

"De kan i hvert fald ikke få nogen, der er mere opmærksom, end jeg, kaptajn Edwards."

"Nej, det kan jeg næsten tænke mig," sagde kaptajn Edwards med et smil, "og derfor glæder jeg mig også ligefrem til at spinde Dem denne lille ende."

"De må endelig spinde den så langt ud som muligt, hr. kaptajn."

"Ja, nu får vi se! Den pågældende kaptajn hed, hed, øh-øh, – James Wilson. Han havde faret på søen lige fra sine unge dage, han havde været en forvoven rad, der var godt lidt mellem kammeraterne, og som gjorde stor lykke hos damerne. -. Han havde også haft mange galante eventyr, som undertiden havde skaffet ham vanskeligheder i de havne, han besøgte.

Men midt i alle disse småforelskelser kom så pludselig den store kærlighed.

Under et længere ophold i Havanna forelskede han sig lidenskabeligt i en ung, smuk spansk kreolerinde, som han havde truffet på et bal, der i en skøn tropenat med blanke stjerner blev holdt i ombord på en orlogsmand, der havde ankret op på reden.

Den blændende dejlighed var meget malerisk klædt i disse lyse, tynde, diskrete og dog stærktfarvede stoffer, i hvilke vestindianerinden forstår at smægte hen som en skøn pragtblomst, der får alle insekter til at summe af forelskelse.

Dette billede passede i særlig grad på den skønne kreolerinde, der havde gjort det af med kaptajn Wilson, thi hele hendes robe var oversyet med veritable guldbiller, mens hun bar

to ørenringe i kunstig forarbejdelse svarende til den ejendommelige kjolebesætning.

Disse guldbiller vedblev for kaptajn Wilson at stå med et ejendommeligt mystisk skær over sig gennem hele hans liv. Der var drama, effekt eller katastrofe over alt, hvor de dukkede frem på hans vej.

Allerede den første aften, da han var på ballet ombord med kreolerinden, kom de til at spille en rolle for ham. Hun fortalte, at der i hendes familie knyttede sig mange sagn til smykket, som havde været i talrige generationers eje. Et af dem gik ud på, at selv om man skilte billerne fra hinanden ved den halve jord, så fandt de alligevel altid tilbage for at forene sig under palmer!

Det gjorde da et dybt indtryk på kaptajn Wilson, da den skønne kreolerinde ud på natten, efter at champagnen havde flydt i strømme, kom hen til ham og samtidig med sin kotillonssløjfe fæstede den ene af guldbillerne på hans bryst.

Da han den næste morgen vågnede og med forundring betragtede det lille, strålende insekt, følte han straks, at han var under dets magisk dragende indflydelse. De to guldbiller ville sammen, og derfor måtte de to mennesker, der bar billerne også søge hinandens selskab.

Ofte i sene nattetimer mødtes kaptajnen derfor med sin skønne tilbedte til hemmelige stævnemøder med hede kærlighedserklæringer. Men der var intet håb for deres fælles fremtid, thi kaptajnen havde kun sin beskedne løn, mens hans udkårnes fader var en rig plantageejer, der var fast besluttet på, at hans datter i kraft af sin skønhed og rigdom skulle gøre et stort og fint parti.

Under disse forhold var der intet andet middel tilbage end en romantisk bortførelse, og den fandt sted efter de bedste, dramatiske mønstre.

Ved nattetid flygtede den unge dame fra sin faders plantage, blev optaget af nogle ventende sømænd og ført ombord på kaptajn Wilsons skib, der sejlede bort med hende til St. Thomas, hvor brylluppet stod.

Guldbillerne havde atter fundet hinanden!

I et par år sejlede kaptajn Wilson og hans hustru sammen. Deres ægteskab var lykkeligt og det blev endnu lykkeligere, da de fik en lille pige, som de begge forgudede.

Den gamle plantageejer blev underrettet om den glædelige begivenhed; men han var uforsonlig. Han ville ikke vide noget af sin datter, som han havde erklæret arveløs, eller af hendes barn, som han ikke betragtede som legitimt.

Så skete det, at mrs. Wilson pludselig blev angrebet af klimatfeber og døde i løbet af nogle få dage. Mens matroserne stod med blottede hoveder, blev hendes lig sænket ned på bunden af det store, dybe, stille ocean.

En enkemand føler sig altid hjælpeløs, når han efter hustruens død sidder alene tilbage med et lille barn, ikke mindst, når det er en pige.

Men søfolk er naive. De er som regel store børn selv, og de føler sig draget mod børn. Og sådan skete det da også, at besætningen på kaptajn Wilsons skib formelig slog kreds om chefens lille datter, til hvem de alle betragtede sig som stående i en slags fadderforhold.

Men børn vil ikke skære alle over en kam, selv om de i lige grad appellerer til deres kærlighed. De har en medfødt trang til

at udsøge sig favoritter. Og således gik det også med kaptajn Wilsons lille datter. Hun havde kigget sig en særlig yndling ud. Det var en stor, jovial, gemytlig sømand, som mellem kammeraterne gik under navnet "Grand Danois", et navn, der i øvrigt – som alle kammeratnavne – dækkede godt over hans karakteregenskaber.

"Grand Danois" blev efterhånden den lille piges egentlige goldamme, der fulgte alle hendes fjed og passede på hende som en stor, trofast, dansk hund.

Under disse forhold nåede kaptajn Wilsons skib til St. Thomas.

En eftermiddag, mens det lå i havnen, kom et vestindisk soldat ombord. Han tiggede og bad kaptajnen om at tage ham med, men denne ville intet have med desertøren at bestille og afviste ham kort. Soldaten fik alligevel lejlighed til et gemme sig ombord; men han blev opdaget af de visiterende soldater netop i det øjeblik, da kaptajn Wilsons skib skulle forlade St. Thomas' havn. Kaptajnen selv fik ordre til at blive liggende, indtil hans forhold til desertøren var blevet undersøgt.

Den dag, da desertøren så havde fået sine stokkeprygl, kom "Grand Danois", som flere gange havde været i forhør, hæsblæsende ombord. Han fortalte, at den vestindiske soldat, med hvem han var blevet konfronteret, havde tilstået, at han ikke var nogen almindelig desertør, der blot ønskede at unddrage sig sin værnepligt. Når han havde søgt tilflugt netop ombord på kaptajn Wilsons skib, så havde det sin ganske særlige grund: En meget fin herre var kommet til ham og havde gjort ham et ejendommeligt, men fristende tilbud. Efter i nogen tid at have frittet ham ud og derigennem erfaret, at

soldaten var ked af at være i vestindisk tjeneste, havde han spurgt ham, hvorfor han da ikke deserterede. Hertil havde soldaten svaret, at han ikke vidste, hvad han skulle gøre, når han – efter at deserteringen var lykkedes – stod uden penge i et fremmed land.

- Er det ikke andet, der er i vejen, sagde den fremmede, der havde været flot med at skænke rom i boden for at få soldaten til at snakke. – Det skal vi nok komme over. Hør nu godt efter. Derhenne i havnen ligger et skib, der føres af kaptajn James Wilson. Han skal være en flink og medgørlig mand. Prøv at komme ombord hos ham. Han sejler i morgen tidlig til Havanna. Når De så er kommet ombord, og De først er ude af St. Thomas' havn, så vil De sikkert få lov til at færdes rundt om på skibet. Ombord på det er der en lille pige, som nok kommer i leg med Dem. Hende skal De se Deres snit til under udladningen i Havanna at få fat i og så bringe hende til mig efter en adresse, som jeg skal opgive Dem.

Soldaten, som endnu havde lidt skam i livet, gjorde den indvending, at det dog ville være utaknemmeligt af ham, hvis kaptajnen gav ham tilhold ombord, så at prøve på at stjæle hans barn fra ham; men den fremmede svarede:

- Jeg giver Dem mit æresord på, at det kun er til barnets bedste.

Herefter var soldaten gået ind på at gøre forsøget, som imidlertid mislykkedes. Han blev pågrebet og fik sine klø.

- Og dem havde han ærligt fortjent! sluttede "Grand Danois" sin beretning."

Doktor Graa, der spændt havde lyttet til kaptajnens beretning, så foran sig det blege ansigt af soldaten, som fik sine

stokkeprygl. Men han var lige ved at give "Grand Danos" ret. Hvis anslaget var lykkedes, så havde han aldrig fået glæde af sin "little Mary".

"Men hvad skete der så videre?" spurgte doktoren.

"Jo, De begriber jo nok, at kaptajn Wilson blev meget altereret. Han forstod straks sagens sammenhæng. Den gamle plantageejer, der havde erfaret sin datters død, ville nu have sit barnebarn, som han ikke tidligere havde villet vide noget af, men som han rimeligvis pludselig havde fået kærlighed til under indtrykket af det sørgelige budskab.

Plantageejeren var en mægtig mand, og når han havde sat sig noget for, ville det være en let sag for ham at sætte der igennem ved hjælp af sine penge. Gik kaptajn Wilson derfor med barnet til Havanna, ville der være al mulig udsigt til, at han på en eller anden måde ville blive overlistet og barnet ville blive taget fra ham. Det gjaldt altså om at sætte barnerøverne på et falsk spor, og det ville bedst kunne ske ved, at den lille blev tilbage på St. Thomas, indtil kaptajn Wilson kom igen. Men hvorledes skulle dette ske, og hos hvem skulle kaptajnen sætte barnet i pleje?

"Grand Danois", der var meget optaget af den hele affære, havde imidlertid også berettet, at den danske læge, der havde overværet soldatens eksekution, til flere sider havde udtalt sig om det barbariske i, at Danmark anvendte pryglestraf overfor sine soldater. Da kaptajn Wilson hørte dette, forstod han at doktoren måtte være en humant tænkende mand, og han besluttede, at han ville lade "Grand Danois" bringe barnet til doktorens villa.

Sådan skete det da, og resten af historien kender De bedre end jeg, doktor.

Når kaptajnen gav barnet den ene af guldbillerne om halsen, så var det ikke blot, fordi det var en nem måde at skaffe en tilbageleveringskontrol, men også, fordi han huskede på den familietradition, der knyttede sig til smykket, og som gik ud på, at guldbillerne altid søgte hen mod hinanden for at mødes under palmer. Når han altså havde den ene guldbille i sit eje, og datteren bar den anden, så var der forøget sikkerhed for, at han ville få barnet igen netop i Vestindien. Det var ham imidlertid en stor skuffelse, at doktoren ved afleveringen af barnet beholdt guldbillen. Jeg ved, at han tit og mange gange har tænkt på, om han nogensinde skulle opleve, at den atter søgte tilbage til sin mage.

Og nu ser jeg den pludselig ved Deres urkæde. Den synes altså virkelig at være på vej mod sit mål, og jeg tillader mig i hvert fald med Deres indvilligelse at underrette ham om mit interessante fund."

"Med største fornøjelse! Intet skulle være kærere end at træffe kaptajn Wilson og – "little Mary", der jo nu må være en voksen dame. Tror De, at der er nogen mulighed for, at han ved lejlighed kommer til København?"

"Måske hurtigere end De aner, kære doktor!" sagde kaptajnen gemytligt med et blink i øjet.

6

Aftenen var fløjet så hastigt for doktoren, at han først ved kaptajn Edwards' lidt demonstrative seen på uret blev gjort opmærksom på, at det var tid til opbrud.

Miss Edwards fulgte ham ud i entreen og hjalp ham tøjet på. Mens de stod derude, sagde hun pludselig:

"Jeg er så interesseret i den historie. Giv mig den guldbille, doktor."

Aldrig havde guldbillen været doktor Graa kærere end i dette øjeblik, alligevel løsnede han den straks fra kæden, rakte den til miss Edwards og spurgte:

"Hvad vil De gøre med den?"

"Jeg vil lade den opfylde sin mission og finde tilbage til "little Mary"."

"Intet er rimeligere!" svarede doktoren.

"Tak, det var pænt af Dem. Jeg ved, at hun vil blive henrykt, eg jeg skal nok holde Dem à jour med, hvorledes sagen udvikler sig. Men da De nu har været så elskværdig at give mig den guldbille, så vil jeg også give Dem en lille ting til gengæld."

Doktor Graa så spændt på miss Edwards, der syntes at more sig over hans forbavselse. Så sagde hun:

"Man er så tilbøjelig til at påstå, at det er os kvinder, der er mest nysgerrige. Nu vil jeg sætte Dem på en prøve, doktor."

Med disse ord tog miss Edwards en lille, rød æske frem og rakte den til doktor Graa, idet hun sagde:

"De må ikke åbne den, før De kommer hjem. Lover De mig det?"

"Det lover jeg Dem, frøken!" svarede doktoren og tog med et buk mod gaven.

Så lukkede miss Edwards ham ud med et: "Godnat, kom snart igen!"

Da doktoren var nået ned på gaden, følte han sig fuldstændig fortumlet. Han var stærkt grebet af det gamle guldbillemysterium, der nu helt havde omhyllet ham med sit spind. Hvem var denne kaptajn Wilson, hvorfra kendte kaptajn Edwards hans historie så nøje i alle detaljer; hvem var "little Mary", og i hvad forhold stod miss Edwards til hende? Hvad var der i den lille, røde æske? Under disse spekulationer var doktor Graa nået hen til sporvognens stoppested på Kongens Nytorv.

Det var sidste vogn, og den var tæt besat.

Doktor Graa sad i et hjørne. Han var fuldstændig borte i sine drømmerier. Det indtryk, miss Edwards havde gjort på ham, ville ikke fortage sig.

Aldrig havde han troet, at en kvinde skulle komme til at beskæftige hans tanker så fuldstændigt. Stadig syntes han at høre hendes stemme, og at mærke hendes øjne hvile på sig snart med nysgerrighed, snart med sympati, der næsten havde haft en erotisk karakter, mens han berettede om eventyret med guldbillerne.

Og hvad var nu meningen med dette sidste påfund? Han havde fortalt miss Edwards, at den guldbille, der blev overbragt ved afhentningen af barnet, havde ligget i en rød æske, og nu havde hun selv givet ham en sådan æske, med det udtrykkelige påbud, at han ikke måtte åbne den, før han kom hjem.

Hvad kunne der være i den æske? Doktor Graa følte en kriblende lyst til at åbne den allerede nu. Han så sig om i

sporvognen, næsten som en tyv. Der var ingen, der bekymrede sig om ham. De fleste sad og halvsov med nikkende hoveder. Der var ikke fare for, af miss Edwards skulle blive underrettet om, af han ikke havde kunnet bekæmpe sin nysgerrighed, dog nej! det var uværdigt for et mandfolk, når man havde givet sit ord.

Vognen standsede ved Charlottenlund, og konduktøren meddelte, at den ikke gik videre.

Doktor Graa tørnede ud på vejen. Vejret var højt, lyst og klart. Det var rigtigt til at spadsere i. Doktoren skridtede godt ud. Alt som han nærmede sig sin villa steg hans spænding og nysgerrighed, så at han til tider næsten ikke kunne bekæmpe den.

Men han holdt sig. Næppe var han imidlertid kommet ind i sit arbejdsværelse, før han styrtede hen til sit skrivebord, drejede op for det elektriske lys, åbnede æsken og holdt den ind under skinnet.

Længe blev han stående og stirrede forbavset, som ville han ikke tro sine egne øjne: I æsken lå den anden guldbille!

Doktor Graa kunne slet ikke sove den nat. Først sad han længe og stirrede hen for sig, så tog han atter sit overtøj på og løb ud i den kolde, friske, stjerneklare nat.

Hans tanker kunne ikke finde hvile. Der var kun en løsning: Kaptajn Edwards og kaptajn Wilson var én og samme person, og miss Stella Edwards, den skønne kreolerinde, til hvem han mærkede, at han allerede halvvejs havde tabt sit hjerte, hun var identisk med "little Mary", til hvem hun selv havde bedt om guldbillen, hvis historie hun nu kendte.

Alt dette var så simpelt og lige til, selv om det for doktor Graa rummede noget af et eventyr.

Men det, der videre var sket, det var ikke så helt nemt at rede ud fra hinanden. Når miss Edwards var i besiddelse af den ene af guldbillerne, hvorfor havde hun da ikke uden videre vist ham den, modtaget hans tak for det, som han havde gjort for henne i god tro, mens hun var lille og derefter affordret ham den anden guldbille som sin ret? Hvad skulle alt dette hemmelighedsfulde arrangement til?

Mens doktor Graa spekulerede videre, kom han i tanker om den familielegende, der efter kaptajnens egen beretning skulle knytte sig til guldbillerne. De havde evne til at finde hinanden igen, selv om de var skilt ved den halve jord, men det skulle være – under palmer!

I et strejf havde de efter lang adskillelse mødt hinanden er kort øjeblik under den danske septembers kolde sol, og de havde hilst på hinanden i forbigående, men for rigtigt at finde hinanden måtte de gense hinanden under palmer.

Sådan hed det sig jo udtrykkeligt i familielegenden.

Hvad havde miss Edwards tænkt ved, at hun atter havde skilt guldbillerne? Det havde selvfølgelig kun været hendes mening på den ene side at tilkendegive ham på en fin måde, at det var hende, som han i sin tid havde taget sig af og på den anden side ikke at vise sig utaknemmelig, men kun yderligere opmærksom ved at give ham sin egen guldbille i stedet for hans.

Ja, sådan var det, andet og mere turde han ikke lægge i det, hvor mange søde forhåbninger, der end forsigtigt spørgende stak hovedet frem. Doktoren huskede således, hvorledes miss Edwards selv havde fremhævet, at kreolerinderne havde en

stærkt udviklet taknemmelighedsfølelse overfor dem, der uden bagtanke havde gjort dem godt.

Nej, nej, sådan noget turde han ikke vente og håbe; der var jo også for megen aldersforskel imellem dem. Skønt han var dog selv en endnu ung mand i sin allerbedste alder, kun i slutningen af trediverne og med lidt formue i ryggen. Men alligevel – nej! nej! det var håbløst at tænke på.

Og dog kunne doktoren ikke lade være. Det huggede og hamrede i hovedet på ham, da han endelig nåede hjem helt ud på morgenstunden, og det var ham umuligt at falde i søvn.

Der gik to dage fulde af mange spekulationer, inden han igen vovede at ringe på hos kaptajn Edwards, som denne gang modtog ham meget jovialt, idet han gemytligt slog ham på skulderen og sagde:

"Ja, nu har De jo forstået, doktor, hvorledes der hele hænger sammen. Jeg håber, at De ikke er vred på mig, og at De vil modtage min datters og min hjerteligste tak for, hvad De har gjort for os. Foreløbig må De nøjes med min tak, thi min datter er ikke hjemme. Hun er henne i der pensionat i Hovedvagtsgade, i hvilket hun har boet for ikke at have det alt for trist og ensomt, mens jeg var borte. Og bag efter skal hun ud hos grosserer Holms, og Gud ved hvor, så jeg får hende vist kun lidt at se. De ved, det er ikke sådan, når en ung dame skal gøre rejseindkøb og afskedsvisitter på samme gang."

"Rejseindkøb og afskedsvisitter!" gentog doktor Graa næsten forskrækket.

"Ja, min gode doktor. Denne gang er det blevet alvor. Allerede om en uge skal jeg afsted igen, man må jo benytte chancerne i

disse tider, og Stella følger med."

"Og hvor går rejsen hen hr. kaptajn?"

"Først til New York og derfra til St. Thomas, som Stella gerne vil se en gang endnu, inden de stryger Dannebrog."

Doktor Graa blev ganske tavs og tog hurtigt afsked. Hos kaptajnen blev der imidlertid travlt i den nærmeste uge, og da den var forbi, stod der en dag ude i Frihavnen et selskab og svingede med hattene og viftede med lommetørklæderne til afsked.

Det var miss Stella Edwards, der fulgte sin fader ud på de lange rejser, således som hun havde gjort det så ofte før lige fra barn, ombord på hans skib *Codan*.

Da det var forsvundet langt borte, efter at man endnu en lang tid havde kunnet skimte miss Edwards på kommandobroen med favnen fuld af blomster, opløste dét lille selskab sig.

Grosserer Holm og doktor Graa fulgtes ad sammen, og den gamle grosserer sagde:

"Jeg vil komme fil at savne miss Edwards meget, navnlig nu, da dagene bliver lange og mørke. Det var ligesom der var opsparet sol i hende."

Og sådan følte doktor Graa det også, men endnu langt stærkere, mens han drev rundt i de gule efterårsskove, hvor naturen nu døde blad for blad.

I begyndelsen syntes hans humør at være meget sort. Han drev alene omkring ude i skovene, og når han kom hjem, kunne han ikke sove. Uroligt lå han og kastede sig frem og tilbage på sit leje, indtil han stod op, tændte det elektriske lys og gav sig til at vandre op og ned ad gulvet, snart i det ene, snart i det andet

værelse. For han fandt intet blivende sted og over alt forekom det ham, at der var så tomt, trist og ensomt.

Når dagen brød frem, prøvede han på at optage sit arbejde og at kaste sig over studierne, sådan som han havde gjort det ude i Vestindien, da tomhedsfølelsen kom over ham, efter at han havde mistet sin "little Mary". Men det var ham umuligt at holde tankerne sammen. Stadig var der et ansigt, der stirrede ham i møde over alt på bøgernes blade, stadig var der kun én idé, der ligesom hypnotisk beherskede ham.

Så åbnede han sin skrivebordsskuffe og tog en lille, rød æske frem. Han lukkede den op og stirrede på den strålende guldbille, der lå i den; og mens han betragtede den, mindedes han ord for ord den fortælling, som han havde hørt af kaptajn Edwards om det ejendommelige smykkes legende.

Doktor Graa vedblev at sidde og stirre på guldbillen, og han gentog ligesom mekanisk gang på gang:

"Under palmer! Under palmer!"

Til sidst var det, som om disse ord, der stadig vendte tilbage i hans hjerne, fødte en bestemt tanke i den. Han rejste sig og begyndte atter sin vandring, men den havde forandret karakter. Den var ikke længere en målløs flakken fra det ene værelse til det andet, den syntes snarere at være en jagt på en idé, som han bevidst forfulgte.

Så pludselig en dag var det, som om der var foregået en fuldstændig forvandling med ham. Han var glad og oprømt, og han fik forfærdelig travlt som en mand, der endelig havde fattet et forsæt, som han skynder sig med at realisere af frygt for, at han atter skal opgive det.

Doktor Graa begyndte at styrte rundt i København for at gøre indkøb. Hver dag kom han hjem fra København med hele pakker, som han åbnede, når han vendte tilbage om aftenen. Han kunne være så glad som et barn, mens han nynnende gik op og ned ad gulvet, men hvad der var det ejendommeligste, var, at disse ting slet ikke syntes at passe for et mandfolk endsige for en ungkarl. Snarere syntes det at være opmærksomheder mod en kvinde, men der var ingen kvinder i doktor Graas omgivelser andre end grosserer Holms gamle husholderske, og til hende kunne de antagelig ikke være bestemte.

Og dog! En skønne formiddag dukkede doktor Graa pludselig op ovre i grosserer Holms villa med en buket så stor som en friers.

Det var en søndag, og der blev almindelig forbavselse, mens doktor Graa galant kurtiserende gav den fuldstændig lamslåede husbestyrerinde blomsterne med de ord:

"Kære frøken! Må jeg overrække Dem denne lille opmærksomhed inden min afrejse, som tak for den elskværdighed, jeg stadig har mødt her i huset."

"Inden Deres afrejse!" Gentog konsulen og hans husbestyrerinde i kor.

"Ja!"

"Men hvor vil De da hen, kære doktor?"

"Til Vestindien! Jeg vil Ud for at se det gamle land endnu en gang, inden de stryger Dannebrog."

"Jeg forstår Deres tanke, doktor," sagde konsulen og nikkede hen for sig. "Det var netop den samme, der greb mig, da vi i sin

tid var ved at sælge. Jeg havde en følelse af, at man netop i adskillelsens øjeblik måtte kunne føre noget med sig hjem."

"Ja, det er akkurat det samme, jeg tænker," svarede doktor Graa.

Så tilbragte man en gemytlig sidste aften sammen, og et par dage senere gik doktor Graa ombord på *Frederik den Ottende*, parat til at rejse til New York for derfra at gå videre til Vestindien.

Atter stod han en søndag morgen på dækket for, ligesom for år tilbage at glide ind mod St. Thomas' havn med det lille fort og de lave hustage.

Mange minder steg op hos ham fra de gamle dage, og tillige nye håb, der imidlertid straks blev slået ned, da han satte foden på land.

På hans forespørgsel meddeltes det ham nemlig, at der ikke var indgået noget dansk skib, der hed *Codan* og at der heller ikke havde været noget sådant i havnen i den sidste tid.

For doktor Graa var der altså ikke andet at gøre end at vente.

Og ventetiden blev lang.

Doktoren benyttede den til at se sig om på øen for at genopfriske gamle minder.

Men gensynet skuffede ham, på så mange måder var det ikke ublandet behageligt.

Rent bortset fra at en orkan var faret hen over øen og havde gjort stor ravage og ødelæggelse, var der så mange ting, der var undergået en så gennemgribende forvandling, at han slet ikke kendte dem igen.

Først og fremmest befolkningen, særlig den sorte.

I gamle dage havde den gennemgående været ret velvilligt stemt overfor Danmark. Nu havde dette forhold forandret sig særlig blandt de yngre. De havde fået en mængde nye ord, som doktor Graa slet ikke kendte fra sit tidligere ophold, og som han heller ikke havde indtrykket af var deres egne.

Det var ord om, hvilken stor og glimrende fremtid, der forestod negrene, hvis de kun kunne få lov til at lægge sig ind under det mægtige Amerikas beskyttende vinge.

Der var dog gamle negre, som rystede betænkeligt på deres grå og skaldede hoveder, mens de sagde:

"Danskerne behandlede os alligevel altid som mennesker; amerikanerne vil aldrig behandle os som andet end negre. Den dag, da St. Thomas skilles fra Danmark, har sort mand trykket den sidste hvide hånd!"

For doktor Graa begyndte ventetiden at blive lang og trist.

Så fik han pludselig en eftermiddag, da han netop var begyndt at forberede sig på opbrud, den overraskende og glade efterretning:

"Den danske damper *Codan*, kaptajn Edwards, er indgået i St. Thomas' havn."

Da den første glæde havde fortaget sig, begyndte doktor Graa imidlertid at spekulere over det vigtige problem: Hvorledes skulle han gribe sagen an?

Det havde været ham en skuffelse, at *Codan* ikke allerede havde ligget i havnen ved hans ankomst, og han havde derfor heller ikke fået ro og lejlighed til at udkaste en slagplan.

Nu gjaldt det om at benytte chancen og ikke forspilde den gunstige lejlighed.

Natten igennem lå doktor Graa og spekulerede.

Da morgenen oprandt, og kaptajn Edwards stod ombord på sit skib og inspicerede indladningen og udladningen, så han inde på land en negerdreng, der gik spejdende frem og tilbage på kajen. Det var åbenbart, af fyren havde et ærinde, og han vinkede derfor ad ham.

Den lille sorte kom ombord, og efter at han forsigtigt havde forhørt sig om kaptajnens navn, lyste det op med et stort kridtsmil i hans kulansigt, og han sagde:

"Det var dejligt, jeg traf Dem, kaptajn, for jeg har et brev til Dem, og jeg skulle have svar tilbage."

"Så-å? Kom med det!" svarede kaptajn Edwards og rakte hånden frem.

Brevet var meget sirligt, og kaptajnen vendte og drejede det et par gange mellem fingrene, mens han halvhøjt mumlede: "Det ser ikke ud til at være noget, der har med forretning at bestille."

Endelig besluttede han sig til at bryde konvolutten, og hans ansigt antog et meget forbavset, næsten stupidt udtryk, mens ham læste:

> "Hr. kaptajn Edwards!
> Vil De udlevere Deres datter til den, der overbringer Dem den guldbille, som hun bar om halsen, da De første gang betroede hende til ham, og vil De også i fremtiden betro hende til hans omsorg og varetægt?"

Kaptajn Edwards læste brevet igennem endnu en gang, så udbrød han med humør:

"Død og pine! Det er ikke noget, som jeg sådan kan svare på uden videre. Det må jeg først tale med min datter om. Vent lidt

her, min lille ven, så skal jeg komme tilbage med svaret om et par minutter."

Negerdrengen nikkede og satte sig på en kasse, mens han gnaskede på en banan. Han var meget tilfreds med udfaldet af sin mission, thi undertiden kunne det ske, at han fik et spark i stedet for svar, når han havde ærinde til de hvide sømænd.

Der gik et kvarters tid, negerdrengen begyndte allerede at spekulere over, om han ikke var blevet glemt. Så dukkede kaptajnen imidlertid pludselig op. I hånden havde han et visitkort, på hvilket der var skrevet noget. Hvad det var, forstod den lille sorte ikke, men det var ham også ligegyldigt. Han forstod kun, at han nu havde fået udrettet sit ærinde, og at han ville få de 50 cent, som den hvide mand havde lovet ham, hvis han kom tilbage med svar.

Doktor Graa havde i en passende afstand iagttaget begivenhedernes udvikling. Fra det øjeblik, da han havde set kaptajn Edwards modtage negerdrengens brev og derefter forsvinde ned i kahytten, var hans utålmodighed steget til feber. Det var åbenbart, at kaptajnen var gået ned for at konferere med sin datter om det brev, han havde modtaget. Han havde altså ikke straks på forhånd villet afvise den anmodning, som doktor Graa havde stillet ham.

Denne forstod imidlertid slet ikke, hvorfra han havde fået mod til at foretage dette skridt. Det var jo vanvid af ham at tro, at den skønne kvinde, som man endogså havde givet tilnavnet "Vestindiens Perle", skulle ville gå ind på et ægteskab med ham, selv om hun også følte en vis taknemmelighed på grund af, hvad han havde gjort for hende, mens hun var lille.

Kærlighed vokser ikke af taknemmelighed, den skuer ikke reflekterende tilbage, men higende og utålmodigt fremad.

Doktor Graa blev mere og mere nerves og usikker, mens han i spænding spejdede over mod skibet, nu dukkede kaptajn Edwards op med et brev i hånden. Doktor Graas hjerte bankede heftigt, og han havde mest lyst til at løbe fra det hele uden at afvente sin skæbne, men han betvang sig dog og blev stående, indtil negerdrengen nåede tilbage til han og overrakte ham brevet.

I nogen tid blev han stående ubeslutsom med brevet i hånden, mens drengen spændt stirrede op på ham i frygt for, at han skulle blive snydt for sine 50 cent. Så besluttede han sig dog endelig til at åbne konvolutten. Den indeholdt et visitkort, på hvilket der var skrevet nogle ord.

Da doktor Graa havde læst dem, gjorde han formelig et hop i luften, så tog han med to fingre ned i vestelommen og trak en hel, blank dollar op, som han gav negerdrengen med et nik, hvorefter denne stak af med den med et hastværk, som var han bange for, at den hvide mand skulle fortryde sin flothed.

Det gjorde han nu ganske vist ikke, derimod var det, som om den glæde, der straks havde grebet ham, lidt efter lidt kølnedes.

På visitkortet stod kun:

Mød om en time i anlægget!

og nedenunder fandtes det stillads i stormvejr, som doktor Graa allerede havde gjort bekendtskab med den første gang, da "little Mary" blev betroet til hans varetægt.

I den spænding, i hvilken doktor Graa havde befundet sig, mens han endnu frygtede en ren og skær afvisning, havde

ordene fore kommet ham så lovende og løfterige.

Men når han nu læste dem roligt og eftertænksomt igennem, så sagde de jo egentlig slet intet ud over, at han om en time skulle få besked. Men i hvad retning ville den besked gå? Det kunne jo godt være, at kaptajn Edwards havde bestemt sig for en mundtlig sammenkomst, netop fordi han mødte med et afslag, som han ønskede at give en så lempelig form som muligt. Ja, det var jo endogså det rimeligste! Herefter sank doktor Graas mod atter tomme for tomme, mens han rastløs spadserede frem og tilbage under plantagens palmer og fra tid til anden utålmodigt så på sit ur.

Den time syntes aldrig at ville blive forbi.

Så opdagede han pludseligt for enden af alléen kaptajn Edwards, der kom anstigende i stiveste puds, med sin datter under armen.

Doktor Graa ilede dem hurtigt i møde med hatten i hånden.

Kaptajn Edwards, der var iført uniform, gjorde stram honnør og sagde:

"Hr. doktor! Først og fremmest må jeg udtrykke min glæde over at møde Dem som landsmand her på denne plet jord, som endnu er et stykke af Danmark, over hvilket vort gamle flag stadigt vajer.

Dernæst har jeg at svare Dem på det spørgsmål, som De har rettet til mig, om jeg vil udlevere min datter til den, der overbringer mig den guldbille, som hun bar om halsen den gang, da jeg først betroede hende til ham.

Hertil vil jeg svare: Ja! med tilføjelse af, at De har vist så stor omsorg og kærlighedsfuldhed overfor hende, mens De endnu; ikke vidste, hvem hun var, at jeg ikke tager i betænkning også i

fremtiden at betro hende til den mands omsorg og varetægt, der nu kender hende, og som har følt sig så stærkt tiltrukket af hende, at han har rejst en halv gang rundt om Jorden for at opsøge hende."

Med disse ord lagde kaptajn Edwards sin datters hånd i doktor Graas, idet han tilføjede med et jovialt smil:

"Når jeg nu giver Dem min datter, doktor, så gør jeg det ikke af egen magtfuldkommenhed. Jeg har forinden talt med Stella, og hun har givet sit samtykke. Jeg misunder Dem på en måde, kære doktor, at De slipper så nemt fra det, thi jeg husker nok selv, hvor vanskeligt det har været at få sagt det ord, der brænder en på læberne.

Men nu vil jeg ikke blande mig mere i den sag. Jeg går tilbage til mit skib, og om en time er der forlovelsesfrokost ombord på *Codan*.

På den tid kan I vel nok få snakket ud."

Så forsvandt kaptajn Edwards, mens et lykkeligt par spadserede arm i arm hen ad alléen i det lille anlæg, hvor der i øjeblikket var ganske mennesketomt.

Stella Edwards, der var iført et ganske enkelt, lyst kostume, som henrykkede doktoren, så skælmsk op på ham med sine strålende øjne og spurgte:

"Er det nu alligevel ikke mærkeligt at sådanne familielegender kan få gyldighed gennem slægtled, og at guldbillerne, der var fjernede fra hinanden, så langt som det var muligt på denne Jord, nu atter har fundet hinanden?"

"Jo," tilføjede doktor Graa, idet han lagde armen om hendes slanke liv og bøjede sig ned for at kysse hende: "Og tilmed på lige så festlig måde som altid tidligere – *under palmer!*"

Om "Guldbillerne"

Forfatter: Carl Muusmann (1863-1936).
Org.udgave: I samlingen *"Under Palmer" - Fortællinger og Skildringer fra Dansk Vestindien*. Udgivet af Carl Schepler i forbindelse med salget af de dansk-vestindiske øer til USA, København 1916. Denne udgave er baseret på førsteudgaven.
Redigeret af: Kim N. Jensen.
Forside: Efter maleri af Agnes Goodsir (1864-1939): *A letter from the Front (Girl on couch)* (1915).

ISBN 978-87-7628-126-7
2. ebogsudgave, tidligere udgave ISBN 978-87-7979-389-7 (Ølstykke 2014)

© 2025 eBibliotek 1800
www.ebib1800.dk